

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2011

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2010/11:1 Budgetpropositionen för 2011 om den ekonomiska politiken, förslag till statsbudget för 2011, finansplan, skattefrågor m.m. samt de motioner som väckts med anledning av propositionen, allt i de delar som de berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar utskottet skattefrågor i budgetpropositionen. Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution behandlas i yttrande SkU2y.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och tillstyrker regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2011. Härvid tillstyrker utskottet regeringens lagförslag och instämmer i de bedömningar och övriga överväganden som regeringen redovisar. Detta innebär att följande förändringar på skatteområdet beslutas eller aviseras

Det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 65 år förstärks i ett tredje steg med 7,5 miljarder kronor för att värna pensionärernas välfärd. För en garantipensionär ökar nettoinkomsten med mellan ca 1 700 och 2 400 kr per år beroende på civilstånd och kommunal skattesats. Förstärkningen gäller fr.o.m. den 1 januari 2011.

Alkolås undantas vid värdering av bilförmån fr.o.m. den 1 juli 2011.

I syfte att förenkla för fysiska personer att spara i aktier kommer en ny schablonbeskattad sparform (investeringssparkonto) att införas den 1 januari 2012. Samtidigt kommer vissa justeringar att genomföras i beskattningen av kapitalförsäkringar. Ett nytt EU-direktiv på finansmarknadsområdet gör det vidare nödvändigt att ersätta beskattningen av svensktregistrerade investeringsfonder med ett ökat skatteuttag på delägar-nivå.

Schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt höjs från 12 000 kr per år till 18 000 kr per år fr.o.m. den 1 januari 2011.

En utredning tillsätts med uppdrag att lämna förslag om att avskaffa eller avsevärt förenkla systemet med fastighetstaxering av bostäder.

En utredning tillsätts för att i positiv anda se över möjligheten att införa ett system med skattelättnader för företag i särskilt utsatta områden, s.k. nystartzoner. Syftet är att utreda möjligheten att på detta sätt bidra till att minska utanförskapet och öka sysselsättningen i dessa områden.

För att möjliggöra en ökad inblandning av biodrivmedel skattebefrias 6,5 volymprocent etanol i bensin och 5 volymprocent FAME i diesel genom dispensbeslut fr.o.m. den 1 januari 2011. Befrielse från koldioxid- och energiskatt ges även för E85 och andra höginblandade biodrivmedel och för biodrivmedel som helt saknar fossilt innehåll.

En utredning tillsätts med uppdrag att göra en översyn av trängselskatten och utreda förutsättningarna för en kommunal föreskriftsrätt för trängselskatt.

Skattestrukturen för cigaretter läggs om så att styckeskatten utgör en så hög andel som möjligt av punktskatten på cigaretter. Den totala punktskatten på cigaretter kvarstår oförändrad. En indexering med konsumentprisindex införs för samtliga tobaksprodukter fr.o.m. 2012. Det kommande förslaget planeras träda i kraft den 1 januari 2011.

Eftersom de ideella föreningarnas situation kan komma att påverkas av en justering av begreppet yrkesmässig verksamhet i mervärdesskattelagen har regeringen för avsikt att hos EU-kommissionen ansöka om en möjlighet att införa mervärdesskattebefrielse vid omsättning under visst belopp.

I yttrandet lämnas en avvikande mening från utskottets ledamöter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet och en avvikande mening från utskottets ledamot från Sverigedemokraterna.

Utskottets överväganden

Skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Budgetpropositionen

Regeringens främsta mål är att föra Sverige till full sysselsättning. Alla som kan arbeta ska också kunna få ett jobb. Ingen klyfta är så stor som den mellan dem som har arbete och dem som står utanför arbetsmarknaden. Att ge fler möjlighet till jobb är därför den mest grundläggande rättvisefrågan. Vägen till full sysselsättning handlar om att fortsätta att stärka arbetslinjen och att minska utanförskapet. Det ska löna sig bättre att arbeta och utbilda sig. Det ska bli lättare och billigare att anställa. Fler företag ska starta och växa i Sverige. Regeringen har genomfört kraftfulla insatser för att möta den finansiella och ekonomiska krisen och bekämpa arbetslösheten. De aktiva insatserna har varit möjliga tack vare en ansvarsfull politik som värnat de offentliga finanserna och satt jobben främst.

I budgetpropositionen är inriktningen att ytterligare förbättra villkoren för arbete och företagande och att värna och utveckla välfärden. I detta syfte lägger regeringen bl.a. fram förslag om en ytterligare sänkning av inkomstskatten för pensionärer med 7,5 miljarder kronor.

Regeringens reformambitioner för 2012–2014 betingas av att det uppstår ett varaktigt reformutrymme. Först när det är säkerställt att överskottsmålet nås och ett varaktigt reformutrymme uppstått kommer reformambitioner att prioriteras.

För att minska utanförskapet, öka den varaktiga sysselsättningen och göra det mer attraktivt att starta och driva företag vill regeringen ytterligare förstärka jobbskatteavdraget. Regeringen anser att en skillnad i inkomstbeskattning mellan löntagare och pensionärer inte har ett egenvärde. Därför är ambitionen att gradvis minska inkomstskatteskillnaden, och ett förstärkt jobbskatteavdrag bör därför kombineras med sänkt skatt för pensionärer. Ambitionen är också att höja den nedre gränsen för statlig inkomstskatt i syfte att färre personer med vanliga inkomster ska betala statlig inkomstskatt.

Det är vidare angeläget att skattereglerna underlättar ett aktivt sparande i aktier och andra värdepapper. Dagens regler för beskattning av kapitalvinster är komplicerade. För att förenkla för privatpersoner att spara i aktier och andra värdepapper kommer därför en ny schablonbeskattad sparform för vissa slags värdepapper, benämnd investeringssparkonto, att införas.

Sänkt mervärdesskatt för vissa tjänster förväntas bidra till ökad varaktig sysselsättning genom en växling från hemarbete till förvärvsarbete och genom att jämviktsarbetslösheten blir lägre. Detta gäller särskilt för restaurang- och cateringtjänster, där betydande effekter på den varaktiga sysselsättningen kan förväntas. Mervärdesskatten för dessa tjänster bör därför sänkas från 25 till 12 %. En utredning ska tillsättas med uppdrag att ta fram lagförslag.

Regeringen avser att tillsätta en utredning som i positiv anda ska se över möjligheten att införa ett system med skattelättnader för företag i särskilt utsatta områden, s.k. nystartzoner. Ett sådant system kan bidra till att minska utanförskapet och öka sysselsättningen i områden där bl.a. sysselsättningsgraden avsevärt understiger det nationella genomsnittet.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet. Den ideella sektorns beroende av finansiering från den offentliga sektorn minskar dock dess självständighet i förhållande till det allmänna. Regeringen vill därför stärka den ideella sektorn genom att underlätta insamling av medel från andra aktörer. En skattereduktion för gåvor till bedrivande av hjälpverksamhet bland behövande bör därför införas.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar är viktig för att driva fram den senaste och bästa tekniken vad gäller miljöfordon. Regeringen har därför som reformambition att förlänga den tidsbegränsade nedsättningen för de bilar som är utrustade med den senaste och bästa tekniken.

Som en delfinansiering av de olika reformambitionerna på skatteområdet kommer vissa höjningar av alkohol- och tobaksskatterna att föreslås.

Införandet av den kommunala fastighetsavgiften har inneburit att taxeringsvärdet inte längre har samma betydelse för den löpande beskattningen av bostäder. Regeringen kommer att tillsätta en utredning som ska lämna förslag om att avskaffa eller avsevärt förenkla fastighetstaxeringssystemet för bostäder.

Regeringen avser att tillsätta en bred utredning av företagsbeskattningen, som syftar till att utforma beskattningen så att investeringar och sysselsättning gynnas. Utredningen kommer att analysera hur olika skatteförändringar bör rangordnas. Därtill är värnskatten skadlig för tillväxten, inte minst för att den straffskattar utbildning och entreprenörskap. Skatteförändringar på detta område rymmer inte inom de ekonomiska ramarna för skarpa åtgärder och reformambitioner. Om ytterligare ekonomiskt utrymme uppstår är det motiverat att genomföra ytterligare lättnader för att stärka

tillväxten. Det gäller bl.a. bolagsskatt, arbetsgivaravgifter, värnsskatt, riskkapitalavdrag, FoU-avdrag och expertskatt. Regeringen bedömer att det inte finns utrymme för reformer på dessa områden under mandatperioden.

Riksdagen antog våren 2008 riktlinjer för skattepolitiken i form av ett antal hållpunkter och ett antal krav (*avsnitt 6.1 Riktlinjerna för skattepolitiken, särskilt frågan om enhetlig beskattning*). Genom fem hållpunkter inriktas skattepolitiken på att stödja de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik, exempelvis en varaktigt högre sysselsättning och en högre generell och rättvist fördelad välfärd. Därutöver ska skattepolitiken utformas så att den tillgodoser fem krav som ställs på de svenska skattereglerna i en alltmer globaliserad värld.

Riktlinjen om generella och tydliga regler har uppmärksammats av Riksrevisionen i den särskilda granskningsrapport, *Enhetlig beskattning (RiR 2010:11)*, som överlämnades till regeringen den 20 maj 2010. Riksrevisionens granskning har gällt hur regeringen redovisat och motiverat avvikelser från principen om en enhetlig beskattning vid förändringar i skattesystemet. Vid sin granskning har Riksrevisionen bl.a. funnit att när avvikelser från enhetlighet föreslagits har detta endast i undantagsfall kommenterats av regeringen, att introducerade avvikelser i efterhand ändå inlemmats i den redovisning av skatteutgifterna som regeringen årligen lämnar och att principen om enhetlighet tolkas på varierande sätt.

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och särskilt den diskussion som förs kring olika avvägningsfrågor i skattepolitiken, särskilt den om hur principen om enhetlighet ska utformas och tillämpas i en situation där skattepolitiken också ska bidra till centrala ekonomisk-politiska mål som exempelvis att stärka den varaktiga sysselsättningen.

Regeringen har sedan 1996 – och sedan 2008 i en skrivelse – till riksdagen rapporterat om s.k. skatteutgifter. För regeringen är den redovisningen ett viktigt instrument när det gäller att för riksdagen redovisa avvikelser från en norm om enhetlighet. I den proposition om reformerad budgetlag som regeringen senare under hösten 2010 avser att lämna till riksdagen kommer också att föreslås att det skrivs in i lagen att regeringen varje år ska lämna en skatteutgiftsredovisning.

Frågan om hur enhetlighet i skattereglerna ska avvägas mot önskemålen om en samhällsekonomiskt effektiv beskattning via påverkan på individers och företags beteende kan inte besvaras på något enkelt och entydigt sätt. Mot denna bakgrund bedrivs inom Finansdepartementet ett arbete med att komplettera gällande praxis för redovisning av skatteutgifter baserad på en enhetlighetsnorm med en analys av hur denna norm förhåller sig till önskemålen om en samhällsekonomiskt effektiv beskattning. Det handlar om att utveckla indikatorer för samhällsekonomisk effektivitet som kan komplettera gällande redovisning. Det bör noteras att det just handlar om att komplettera redovisningen, inte att förändra den grundläggande normen om enhetlig beskattning. En alternativ norm, exempelvis grundad i teorier om optimal beskattning, skulle vara svår att tillämpa bl.a. på grund av bety-

dande mätproblem. En sådan norm riskerar också att bli instabil och förändras i takt med nya ekonomiska bedömningar av exempelvis priskänsligheten på olika delmarknader. Därmed skulle informationsvärdet av redovisningen till riksdagen och allmänheten kunna sjunka.

Regeringen kommer i det fortsatta arbetet med olika förslag på skatte- och avgiftsområdet att ta fasta på Riksrevisionens önskemål om större transparens i redovisningen av motiv m.m. Arbetet med att komplettera redovisningen av skatteutgifter kommer också att bidra till ökad tydlighet i avvägningen mellan var för sig angelägna önskemål samt kraven på skattepolitiken.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet anför i motion Fi230 yrkande 7 i denna del att skattesystemet ska vara likformigt, transparent och enkelt och att möjligheterna till skatteplanering minimeras. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och det skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen. Skattesystemet ska vara rättvist. Utformningen av skattepolitiken måste ta hänsyn till kvinnors och mäns olika inkomster och ekonomiska villkor i övrigt, i syfte att utjämna de ekonomiska skillnaderna. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Skatternas utformning ska främja hög sysselsättning och ökad hållbar tillväxt. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade generella välfärden.

Motionärerna anser att olika typer av inkomst av tjänst ska beskattas lika och vill ta fortsatta steg för att nå en likformig beskattning. Det innebär att skillnaden i beskattning ska minska mellan löntagare och andra grupper utöver pensionärer, exempelvis förtidspensionärer. För att påbörja en förändring mot lika beskattning av olika typer av inkomst av tjänst reduceras jobbskatteavdraget med 1 miljard kronor, och medlen används för en skattesänkning för föräldralediga, förtidspensionärer, sjuka, arbetslösa m.fl.

Motionärerna anser att den som har höga inkomster inte behöver något jobbskatteavdrag och reducerar därför *jobbskatteavdraget* med 2,5 % vid inkomster över 40 000 kr per månad, vilket beräknas öka statens inkomster med 2,1 miljarder kronor. Jobbskatteavdraget skalas vidare ned med 4,7 miljarder kronor för att finansiera en sänkning av kostnaden för medlemskap i *a-kassa* till 80 kr per månad för alla. Motionärerna anför att en översyn bör genomföras i syfte att skapa en skattemässig neutralitet mellan avgifter till arbetsgivare och löntagarorganisationer.

Pensionärer ska inte beskattas hårdare än löntagare. En väl fungerande arbetslinje kräver att det både ska löna sig att arbeta och att ha arbetat. Motionärerna vill därför sänka skatten för pensionärer mer än regeringen 2011 och föreslår en sänkning med ytterligare 2,5 miljarder kronor. De aviserar dessutom att skatteflyktan mellan löntagare och pensionärer ska tas bort under denna mandatperiod.

Avdraget för *hushållsnära tjänster* avskaffas från halvårsskiftet 2011.

Att återinföra *förmögenhetsskatten* i sin tidigare form bedöms inte som helt realistiskt. Däremot anser motionärerna att det finns det ett behov av att personer med stora förmögenheter bidrar mer. De anser därför att regeringen bör utreda hur skatten på förmögna kan öka.

När det gäller *fastighetsskatten* vill de att den nuvarande fastighetsskatten ska kvarstå med tre tydliga förbättringar när det gäller rättvisa, neutralitet och rörlighet. Stämpelskatten för juridiska personer vid förvärv av fastigheter höjs med 500 miljoner kronor.

Problemen med uttagsbeskattning av *vindkraftskooperativen* måste enligt motionärernas uppfattning få en snar lösning, så att den andelsägda vindkraften åter kan ta en aktiv del i den fortsatta vindkraftsutbyggnaden.

Motionärernas bedömning är att nivån på *koldioxidskatten*, utöver den befintliga indexeringen, ska höjas i två steg under mandatperioden. Koldioxidskatten höjs med 10 öre 2011 samt ytterligare 7 öre 2012. För att kompensera dem som behöver bilen för att ta sig till och från arbetet, och dem som använder bilen i arbetet, höjs *reseavdraget* med 75 öre 2011 och 150 öre 2012. *Fordonsskatten* på bussar sänks.

Motionärernas uppfattning är att ägare till fordon med låga utsläpp ska gynnas och ägare till bilar med höga utsläpp ska betala mer. En modell som de vill pröva är *nybilsskatt och nybilsbonus*. Under mandatperioden vill de också att skärpa koldioxidrelateringen av fordonsbeskattningen och utreda hur förmånsbeskattningen kan reformeras så att inköp av fordon med låga utsläpp gynnas bättre än i dag.

Motionärerna vill stödja omställningen av tunga fordon och stimulera efterkonvertering av bilar. Ambitionen är att det ska vara billigare att tanka förnybart än fossilt. De vill behålla nedsättningen av skatten för förnybara bränslen även efter 2013, givet att EU-reglerna tillåter det. En *kilometerskatt* på tunga lastbilstransporter införs tidigast 2013 och ska användas för att finansiera investeringar i infrastruktur. Vid införandet måste dock hänsyn tas till skogsindustrin som saknar alternativ till transport på väg. Nivån kan bestämmas i enlighet med vad Statens institut för kommunikationsanalys (Sika), Klimatberedningen och Vägverket föreslagit.

Givet att det finns ett varaktigt reformutrymme har motionärerna en reformambition som innebär att *restaurangmomsen* sänks under den innevarande mandatperioden. Om ytterligare ekonomiskt utrymme uppstår vill motionärerna gå vidare med ytterligare lättnader för småföretagen. Det kan handla om sänkningar av momsen i andra delar av tjänstesektorn, sänkta arbetsgivaravgifter, minskade sjuklönekostnader eller ett *riskkapitalavdrag*.

Skatten på *handelsvärd* återinförs och frågan om en återföring till jordbruksnäringen utreds och en skatt införs för att få bort de *fluorerade gaserna*.

Skatterna på *alkohol och tobak* höjs med totalt 2 miljarder kronor netto. Skatten höjs med 700 miljoner för *vattenkraft* och 1 300 miljoner för *kärnkraft*.

Sverigedemokraterna anför i motion Fi231 yrkande 1 i denna del att skatteinkomsterna är statens viktigaste intäktskälla och därmed en naturlig del av politiken eftersom det är politikens uppgift att fördela samhällets gemensamma resurser. Det finns därför ett särskilt behov av en rättvis skattepolitik, där skatten i någon mån tas ut efter bärkraft och där hela politiken utformas för att välfärden, även om utövarna kan variera, ska vara solidariskt finansierad. Samtidigt måste skattepolitiken ta hänsyn till den långsiktiga samhällsutvecklingen, främst vad gäller utbildnings- och arbetsmarknadssituationen. Den progressiva beskattningen får inte ta bort incitamenten att anstränga sig – vare sig det gäller studier på högre nivå eller om det gäller strävan efter en karriär i arbetslivet. En alltför långtgående progressiv beskattningspolitik motverkar en optimal ekonomisk utveckling och påverkar därmed även välfärdens grundfundament negativt. Skatteuttaget ska justeras efter behovet av att upprätthålla en adekvat offentlig servicenivå.

Motionärerna anför att de skapar ett stort extrautrymme genom att motverka att låglöneländer konkurrerar om svenska jobb och begränsa invandringen. De kan därför ställa sig bakom *jobbskatteavdragets* samtliga fyra steg och ser ingen motsättning mellan denna princip och att både ge arbetslösa en rimlig ekonomisk trygghet och pensionärer likvärdiga skattevillkor. De föreslår därför som ett första steg en kraftig skattesänkning för landets *pensionärer* på 9,9 miljarder kronor utöver regeringens ökade anslag, vilket helt jämnar ut skattenivån mellan arbetare och pensionärer.

De anser att ROT- och RUT-avdragen för hushållsnära tjänster har underlättat tillvaron för många människor samtidigt som nya jobb och skatteintäkter har skapats och tryggheten ökat för dem som är verksamma inom dessa branscher. Motionärerna vill därför bevara RUT-avdraget och vidareutveckla det ytterligare för pensionärer och barnfamiljer.

De anser att beskattningen av redan tidigare beskattade tillgångar ska hållas på en låg nivå och har för avsikt att återkomma med ett konkret förslag om ett rättvist sätt att ta ut *skatt på fastighetsvärde*. De väljer i övrigt att behålla uppskovsskatten. De har vidare för avsikt att återkomma med ett nytt och eget system för reavinstbeskattning på fastigheter, där avgiften höjs, men där den samtidigt görs regressiv, så att vinstbeskattningen blir högre för dem som köper en fastighet och därefter snabbt avyttrar den relativt den som köper en bostad i syfte att under en längre tid nyttja den som bostad. Om statsfinanserna i en tillräcklig grad tillåter kan motionärerna tänka sig att i framtiden utforma detta system med en samtida total skattesänkning för uppskovsskatten. På detta sätt bedömer de att rörligheten på bostadsmarknaden kan öka samtidigt som risken för en överhettad bostadsmarknad reduceras.

Motionärerna anser att den tidigare *förmögenhetsbeskattningen* i praktiken var frivillig, då kapitalägare antingen kunde skapa ett bolag eller gömma pengarna utomlands för att undgå beskattning i Sverige. De motsätter sig ett återinförande av förmögenhetsskatten.

När det gäller klimatskatter som *koldioxidskatten* anser motionärerna inte att det är nödvändigt med ytterligare höjningar av skatten på koldioxid för att få en dämpande effekt på människors konsumtionsbeteende eftersom priserna på råolja och petroleumprodukter stigit kraftigt, vilket medfört att kostnaden att framföra ett fordon stigit markant i förhållande till konsumentprisindex. Då många är beroende av bilen och alternativen är få eller obefintliga får en ytterligare höjd skatt en ganska liten påverkan på människors konsumtionsbeteende. Sverigedemokraternas samlade bedömning är därför att det omvandlingstryck som höga koldioxidskatter syftar till inte ger den önskade effekten samtidigt som det påverkar människors rörlighet. De föreslår en symbolisk sänkning av bensinskatten och satsar i stället pengar och resurser på att minska oljeberoendet.

Regeringens beslut att avskaffa skatten på *handelsgödsel* bedöms förvärra utsläppen av kväve, vilket i sin tur bidrar till att öka effekten av övergödning av våra vattendrag, sjöar och hav. Motionärerna vill därför återinföra beskattningsformen. De väljer även att införa en skatt för *fluorerade växthusgaser* för att stimulera ett utbyte av köldmedium i stora kylanläggningar och därigenom få bort de fluorerade gaserna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att diskussionen kring olika avvägningsfrågor i skattepolitiken är viktig, särskilt frågan om hur principen om enhetlighet ska utformas och tillämpas i en situation där skattepolitiken också ska bidra till centrala ekonomisk-politiska mål. Utskottet ser det som värdefullt om regeringens redovisning av skatteutgifter kan utvecklas i en riktning som belyser hur enhetlighet i skattereglerna ska avvägas mot önskemålen om en samhällsekonomiskt effektiv beskattning via påverkan på individers och företags beteende. Utskottet välkomnar det arbete som bedrivs inom Finansdepartementet med att komplettera den nuvarande redovisningen av skatteutgifter med en analys av hur normen om enhetlighet förhåller sig till önskemålen om en samhällsekonomiskt effektiv beskattning (*avsnitt 6.1 Riktlinjerna för skattepolitiken, särskilt frågan om enhetlig beskattning*).

Utskottet har i betänkande 2009/10:SkU37 Redovisning av skatteutgifter 2010 framhållit att redovisningen inte bör förändras på ett sätt som innebär att den blir mindre informativ när det gäller avvikelser från grundläggande principer i skattesystemet. Av regeringens överväganden framgår att det handlar om att utveckla indikatorer för samhällsekonomisk effektivitet som kan komplettera redovisningen och inte om att förändra den grundläggande normen som ligger till grund för redovisningen. Redovisningen av skatteutgifter kommer således att behålla sitt informationsvärde i denna del.

När det gäller skattepolitikens inriktning i övrigt delar utskottet regeringens bedömning att skattepolitiken bör vara inriktad på att ytterligare förbättra villkoren för arbete och företagande och att värna och utveckla välfärden. Att ge fler möjlighet till jobb är den mest grundläggande rättvi-

sefrågan. Vägen till full sysselsättning handlar om att fortsätta att stärka arbetslinjen och att minska utanförskapet. Det ska löna sig bättre att arbeta och utbilda sig. Det ska bli lättare och billigare att anställa. Fler företag ska starta och växa i Sverige.

Utskottet ställer sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på skatteförslagen i de olika budgetalternativen.

Skatter på arbetsinkomster – förvärsinkomstbeskattningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning när det gäller reformambitionerna och redovisningen av effekterna av jobbskatteavdrag m.m. samt tillstyrker regeringens förslag om en ytterligare höjning av pensionärernas förhöjda grundavdrag. Utskottet ser positivt på att regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag om skattefrihet för alkohol vid förmånsbeskattningen. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att jobbskatteavdraget är ett verkningsfullt medel för minskat utanförskap, för att varaktigt öka sysselsättningen och för att göra det mer attraktivt med företagande. En ytterligare förstärkning av avdraget ökar antalet arbetade timmar genom såväl ytterligare sänkta trösklar för inträde på arbetsmarknaden som fler arbetade timmar för dem som redan finns på arbetsmarknaden. Antalet löntagare som betalar statlig inkomstskatt på sina förvärsinkomster bör minska. Detta skulle minska marginal-effekterna, göra det mer lönsamt med utbildning och uppmuntra entreprenörskap. En förändring av jobbskatteavdraget och den statliga inkomstskatten bör kombineras med sänkt skatt för pensionärer för att fördelningsprofilen ska förbli rimlig. En förändring av jobbskatteavdraget bör av förenklingsskäl och administrativa skäl även kombineras med en sänkning av den särskilda skatten för dem som är bosatta utomlands. Värnskatte-ten är enligt vad som anförs skadlig för tillväxten och straffskattar utbildning och entreprenörskap. Regeringen gör dock bedömningen att en förändring av värnskatte-ten eller expertskatten inte ryms inom de ekonomiska ramarna för skarpa åtgärder och reformambitioner under mandatperioden – *Jobbskatteavdrag m.m.*

Regeringen anför att det krävs fler i arbete och fler arbetade timmar för att undvika framtida skatteköjningar och utgiftsbesparingar i takt med att befolkningen åldras (*avsnitt 6.2.1 Effekter av jobbskatteavdrag m.m.*). Riksrevisionen har granskat jobbskatteavdragets förutsättningar att vara en effektiv reform för att öka arbetsutbudet (Riksrevisionens granskningsrapport, RiR 2009:20, Jobbskatteavdraget). Regeringen välkomnar granskningen och ser positivt på Riksrevisionens bedömning att jobbskatteavdraget har potential att nå målet om att på lång sikt öka arbetsutbudet. I granskningsrapporten pekar Riksrevisionen på att propositionerna inte innehåller jämförelser med tidigare egna bedömningar om reformeffekter och att olika begrepp används på ett otydligt sätt i budgetpropositionerna. Riksrevisionen rekommenderar därför regeringen att utveckla redovisningen och förtydliga definitionerna av begrepp som används i samband med redogörelsen av reformeffekter. Riksrevisionen anser vidare att allmänhetens kännedom om jobbskatteavdraget är låg och rekommenderar att regeringen ger Skatteverket ett särskilt uppdrag att informera allmänheten om jobbskatteavdraget.

Regeringen anser att det är viktigt att redogörelsen för jobbskatteavdraget och dess reformeffekter är tydlig. Därför strävar regeringen efter att använda etablerade begrepp i budgetpropositionerna, där aviseringar av kommande förslag görs. En mer djupgående analys av förslagen görs därefter i de efterföljande särpropositionerna. Metoderna som används för att beräkna de förväntade effekterna av jobbskatteavdraget har utvecklats och förbättrats sedan det andra steget infördes. Av den anledningen är det svårt att göra jämförelser med tidigare gjorda bedömningar.

Regeringen instämmer i att en ökad kännedom om jobbskatteavdraget hos allmänheten är angelägen. I Skatteverkets uppdrag ingår att informera allmänheten om nya skatteregler. När det gäller jobbskatteavdraget har Skatteverket information om detta på sin webbplats och i broschyren "Dags att deklarerar". Dessutom informerar Skatteverket om storleken på det jobbskatteavdrag som getts den skattskyldige i den preliminära skatteuträkning som bifogas inkomstdeklarationen. Mot denna bakgrund anser regeringen att något särskilt uppdrag till Skatteverket inte är nödvändigt.

Regeringen föreslår att det förhöjda grundavdraget för personer som fyllt 65 höjs med 7,5 miljarder kronor (*avsnitt 6.2.2 Ytterligare skattesänkning för pensionärer*). Grundavdragsbeloppet höjs så att avdraget uppgår till hela den taxerade förvärvsinkomsten upp till 42 000 kr och trappas sedan upp. För inkomster mellan 164 600 och 206 200 kr är avdraget 54 300 kr och trappas sedan av. För inkomster över 522 600 kr är avdraget 25 700 kr.

Regeringen anför att pensionärer inte är en enhetlig grupp. Somliga har god ekonomi och god hälsa, medan andra har små marginaler och behöver en trygg omsorg för att få vardagen att fungera. Regeringens politik syftar till att människor ska känna att Sverige är ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i denna politik har regeringen två år i rad sänkt skatten för

personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Den ekonomiska utvecklingen för pensionärerna har varit positiv under senare år, eftersom inkomst- och tilläggspensionerna är kopplade till inkomstutvecklingen genom s.k. följsamhetsindexering. Sedan följsamhetsindexeringen infördes vid årsskiftet 2001/02 har pensionerna ökat med totalt 17,7 %. De ekonomiska villkoren för pensionärer ser emellertid olika ut beroende på ålder och tidigare arbetsmarknadsanknytning. Sammantaget understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för pensionärer den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år. Till detta kommer att en av de grupper som har påverkats mest av finanskrisen och den efterföljande lågkonjunkturen är pensionärerna.

Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns skäl att gå vidare i ambitionen att förbättra välfärden för pensionärerna och samtidigt mildra krisens efterverkningar för denna grupp. En följd av krisen är att den automatiska balanseringen inom inkomst- och tilläggspensionssystemet aktiverats för första gången. Detta har, tillsammans med utvecklingen av inkomstindex, lett till sänkta pensioner under 2010. Under 2011 fortsätter inkomst- och tilläggspensionerna att sjunka. Däremot stiger garantipensionerna, som en följd av att prisbasbeloppet räknas upp. På sikt kommer inkomst- och tilläggspensionerna att återgå till de nivåer de skulle ha haft om den automatiska balanseringen inte ägt rum. Det sker när den ekonomiska tillväxten tar fart igen och ålderspensionssystemet återigen uppnår balans. För att värna pensionärernas välfärd gör regeringen bedömningen att det finns skäl att ytterligare förstärka grundavdraget med 7,5 miljarder kronor.

Utöver utgångspunkten att välfärden bör förbättras för landets pensionärer bedöms det som lämpligt att även låta arbetslinjen påverka utformningen av förslaget. Sänkt skatt på pensioner riskerar nämligen att motverka arbetslinjen, eftersom en mer sammanpressad fördelning av nettopensioner minskar incitamenten att arbeta under de aktiva åren. Drivkrafterna att arbeta kan förstärkas genom att skattesänkningen stiger med inkomsten i vissa inkomstintervall. På så sätt kommer ökat arbete under de aktiva åren att leda till högre nettopension än vad som gäller enligt dagens skatteregler. En sådan utformning medför även att förstärkningens tyngdpunkt i kronor räknat läggs hos dem som får en större pensionsnedskrivning. En utformning som innehåller båda dessa utgångspunkter innebär att skattesänkningen ökar välfärden för pensionärerna, stärker arbetslinjen och bidrar till att genomföra regeringens politik att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i.

Förslaget innebär att skattesänkningen som mest kan uppgå till ca 9 000 kr per år och beror på den taxerade inkomstens storlek samt personens marginalskatt. Alla som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som betalar inkomstskatt får en skattesänkning.

Regeringen vill stärka den ideella sektorn genom att underlätta insamling av medel från andra aktörer. En skattereduktion för gåvor till bedrivande av hjälpverksamhet bland behövande bör därför införas. Gränsen för att gåvor ska ge skattereduktion bör vara 200 kr per gåva och 2 000 kr per beskattningsår. Skattereduktionens storlek bör vara 25 % och maximal skattereduktion 1 500 kr per person och år (*avsnitt 1.7.4 Regeringens reformambitioner under mandatperioden – Skatteincitament för gåvor*).

I början av 2007 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att alkoholås som är installerat i en förmånsbil inte ska påverka bilförmånsens värde (bet. 2006/07:SkU10, rskr. 114). Regeringen avser att senare under riksmötet återkomma till riksdagen med förslag om att extrautrustning i form av alkoholås ska vara skattefri i förmånsbilar. Det kommande förslaget bör enligt regeringens bedömning träda i kraft den 1 juli 2011 (*avsnitt 6.2.3 Skattefrihet för alkoholås i förmånsbilar*).

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del att *jobbskatteavdraget* skalas ned på olika sätt. Motionärerna anför att den som har höga inkomster inte behöver något jobbskatteavdrag och reducerar därför jobbskatteavdraget med 2,5 % vid inkomster över 40 000 kr per månad, vilket beräknas öka statens inkomster med 2,1 miljarder kronor. För att påbörja en förändring mot lika beskattning av olika typer av inkomst av tjänst reduceras jobbskatteavdraget med ytterligare 1 miljard kronor, och medlen används för en skattesänkning för föräldralediga, förtidspensionärer, sjuka, arbetslösa m.fl. Slutligen skalas jobbskatteavdraget ned med ytterligare 4,7 miljarder kronor för att finansiera en sänkning av kostnaden för *medlemskap i a-kassa* till 80 kr per månad för alla. Motionärerna anför att en översyn bör genomföras i syfte att skapa en skattemässig neutralitet mellan avgifter till arbetsgivare och löntagarorganisationer. När det gäller regeringens förslag om en skattesänkning för personer som fyllt 65 år (*avsnitt 6.2.2 Ytterligare skattesänkning för pensionärer*) anser motionärerna att pensionärer inte ska beskattas hårdare än löntagare och föreslår en större skattesänkning är regeringen. Skatten sänks med ytterligare 2,5 miljarder kronor och sänkningen utformas så att en pensionär med 14 000 kr per månad får en skattesänkning på 550 kr. Motionärernas inkomstberäkning innebär vidare att skattereduktionen för hushållstjänster (*RUT-avdrag*) avskaffas den 1 juli 2011. Som en kompensation för motionärernas förslag om en höjning av skatten på koldioxid höjs avdraget för resor till och från arbetet och i tjänsten (*reseavdraget*) med 75 öre per mil.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi231 yrkande 2 i denna del en inkomstberäkning som innebär att skatten för pensionärer (*avsnitt 6.2.2 Ytterligare skattesänkning för pensionärer*) sänks med ytterligare 9,9 miljarder kronor i syfte att helt jämna ut skillnaden mellan pensionär och

löntagare. Motionärerna anför att de inte kan acceptera att pensionärerna ska beskattas hårdare än löntagare. Motionärerna anser att ROT-avdraget och RUT-avdraget för hushållsnära tjänster har underlättat tillvaron för många människor samtidigt som nya jobb och skatteintäkter har skapats och tryggheten ökat för dem som är verksamma inom dessa branscher. Motionärerna vill därför bevara *RUT-avdraget* och vidareutveckla det ytterligare för pensionärer och barnfamiljer. De föreslår att pensionärer över 75 år och hushåll med barn under 9 år ska kunna få upp till 75 % i skattereduktion för hushållstjänster.

Utskottets ställningstagande

Det främsta målet för politiken är att föra Sverige till full sysselsättning. Alla som kan arbeta ska också kunna få ett jobb. Vägen till full sysselsättning handlar om att fortsätta att stärka arbetslinjen och minska utanförskapet. Jobbskatteavdraget är ett verkningsfullt medel för minskat utanförskap och varaktigt ökad sysselsättning och för att göra det mer attraktivt med företagande. En ytterligare förstärkning av avdraget skulle öka antalet arbetade timmar genom såväl ytterligare sänkta trösklar för inträde på arbetsmarknaden som fler arbetade timmar för dem som redan finns på arbetsmarknaden. Utskottet ser därför positivt på regeringens ambition att förstärka jobbskatteavdraget och minska antalet löntagare och företagare som betalar statlig inkomstskatt (*avsnitt 1.7.4 Regeringens reformambitioner under mandatperioden – Jobbskatteavdraget m.m.*).

Riksrevisionens granskning bekräftar enligt utskottets mening att jobbskatteavdraget har förutsättningar att vara en effektiv reform för att öka arbetsutbudet (*avsnitt 6.2.1 Effekter av jobbskatteavdrag m.m.*). Riksrevisionen har genomfört egna simuleringar i syfte att undersöka tillförlitligheten i regeringens beräkningar och studerat de förväntade effekterna för vissa grupper med svag ställning på arbetsmarknaden. Resultaten ligger i linje med dem som regeringen har presenterat och innebär att reformen på lång sikt kan förväntas ha en positiv effekt på arbetsutbudet. Antalet arbetade timmar förväntas öka med ungefär 2,6 % till följd av reformens fyra steg. Som väntat visar simuleringarna att de positiva effekterna framför allt väntas uppstå genom att fler personer väljer att delta i arbetskraften. Vidare visar Riksrevisionens beräkningar att de förväntade effekterna för grupperna unga, äldre och utrikes födda är högre än för befolkningen som helhet. Med tanke på jobbskatteavdragets syfte och utformning är detta enligt utskottet en väntad och önskad effekt. Det bör dock framhållas att det handlar om simuleringar som kräver en viss försiktighet vid tolkningen. Sammantaget anser Riksrevisionen att simuleringarna visar på en förväntad positiv effekt på arbetsutbudet och att den har förutsättningar att vara särskilt effektiv för att öka arbetsutbudet för grupper med svag ställning på arbetsmarknaden.

En annan viktig iakttagelse i rapporten är att regeringens redovisning av beräkningsunderlaget för jobbskatteavdraget har förbättrats under senare år. Riksrevisionen ser det som positivt att regeringen har övergått till egna mikrosimuleringar för att beräkna förväntade effekter till följd av jobbskatteavdraget, i stället för att som tidigare applicera forskningsresultat på en genomsnittlig individ eller ett typhushåll. De beräkningar och antaganden som ligger till grund för bedömningarna i budgetpropositionerna för 2009 och 2010 har presenterats i en rapport som Finansdepartementet publicerade våren 2009. Riksrevisionen anser även att den externa kvalitetssäkring som gjorts i samband med denna rapport är ett positivt inslag. Riksrevisionen gör bedömningen att redovisningen numera kan anses vara transparent och av god kvalitet.

Utskottet anser att det är positivt med åtgärder som syftar till att informera om jobbskatteavdraget och dess effekt vid övergång till förvärvsarbete och ser det som särskilt värdefullt om informationen kan riktas till de grupper som har den lägsta kännedomen om jobbskatteavdraget och den största potentialen till beteendeförändringar. När det gäller den information som Skatteverket lämnar delar utskottet regeringens bedömning att något särskilt uppdrag till Skatteverket inte är nödvändigt.

Utskottet noterar att regeringen redovisar en analys som visar att ytterligare förändringar i jobbskatteavdraget och den statliga inkomstskatten är fortsatt effektiva åtgärder för att öka arbetsutbudet och att regeringen avser att lämna en fördjupad redovisning i en rapport som publiceras senare under hösten 2010.

En av de grupper som påverkats mest av finanskrisen och den efterföljande lågkonjunkturen är pensionärerna (*avsnitt 6.2.2 Ytterligare skattesänkning för pensionärer*). Utskottet anser att det finns skäl att gå vidare i ambitionen att förbättra välfärden för pensionärerna och samtidigt mildra krisens efterverkningar för denna grupp. Utskottet gör i likhet med regeringen bedömningen att det finns skäl att ytterligare förstärka grundavdraget med 7,5 miljarder kronor och låta arbetslinjen påverka utformningen så att ökat arbete under de aktiva åren leder till högre nettopension än vad som gäller enligt dagens skatteregler. En sådan utformning medför även att förstärkningens tyngdpunkt i kronor räknat läggs hos dem som får en större pensionsnedskrivning. En utformning som innehåller båda dessa utgångspunkter innebär att skattesänkningen ökar välfärden för pensionärerna, stärker arbetslinjen och bidrar till att genomföra regeringens politik att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag.

I motion Fi230 (S, MP, V) avskaffas RUT-avdraget den 1 juli 2011 (*RUT-avdrag*). Utskottet anser att möjligheten till skattereduktion för utgifter för hushållstjänster – som visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som för hushållen och seriösa företagare – ska finnas kvar. Utskottet vill framhålla att de relativt sett höga skatterna på arbete i Sverige tidigare medförde att det ekonomiska utrymmet för hushållen att köpa tjänster, såsom

städning, barnpassning och trädgårdsskötsel liksom hantverkstjänster för ROT-arbeten, var litet och att detta har lett till att en stor del av hushållsarbetet har utförts av hushållen själva eller genom köp på den svarta marknaden. De negativa effekterna av skatteundandraganden är många. Förutom att skattebördan vältras över på andra skattskyldiga medför fusket att konkurrensen snedvrids och att seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av skattefuskande konkurrenter. Ytterligare effekter vid utnyttjande av svart arbetskraft är bl.a. att sjukpenning och andra ersättningar inte kan beräknas utifrån lönen. Om vissa skattskyldiga kan skjuta över sin del av skatte- och avgiftsbördan på andra, rubbas dessutom respekten för den demokratiska beslutsordningen. En utgångspunkt vid utformningen har därför varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen annars utför själva eller köper svart i större omfattning. Den reducerade skatten på hushållsarbete har ökat arbetsutbudet och gör det lättare för den vita marknaden för hushållsarbete att konkurrera med den svarta marknaden. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Det handlar enligt utskottets mening om en långsiktig och strukturell åtgärd som är nödvändig om man, som utskottet, ser allvarligt på svartarbete och dess följder i form av otrygga jobb, brister i försäkringsskydd, obefintligt konsumentskydd etc. Utvidgningen till den permanenta skattereduktionen för ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturametoden har förstärkt effekten ytterligare. Utskottet avstyrker därför motionsyrkanden om att skattereduktionen för hushållstjänster ska slopas. När det gäller förslaget i motion Fi231 (SD) om en förstärkning av skattereduktionen för barnfamiljer och pensionärer är detta inte något som är aktuellt att genomföra.

Det finns enligt utskottets uppfattning anledning att stärka den ideella sektorn genom att underlätta insamlingen av medel från andra aktörer genom en skattereduktion för gåvor till bedrivande av hjälpverksamhet bland behövande (*avsnitt 1.7.4 Regeringens reformambitioner under mandatperioden – Skatteincitament för gåvor*). Utskottet delar regeringens bedömning att skattereduktionen inte bör ges till juridiska personer eller omfatta gåvor till forskning och att gåvor till indirekt främjande av vetenskaplig forskning bör omfattas. Utskottet har inte heller i övrigt något att invända mot regeringens planer.

Mot bakgrund av det stora antal personer som varje år dör eller skadas i alkoholrelaterade trafikolyckor vidhåller skatteutskottet sin tidigare inställning att allt måste göras för att få bort alkoholpåverkade förare från våra vägar (*avsnitt 6.2.3 Skattefrihet för alkohol i förmånsbilar*). Att förse fordon med alkoholås är ett steg i den riktningen. Som utskottet tidigare anfört bör en sådan åtgärd inte påverka bilförmånens värde. Utskottet ser positivt på att regeringen nu avser att återkomma till riksdagen i frågan.

Utskottet delar med det anförda regeringens bedömningar och tillstyrker förslaget om en ytterligare skattesänkning för pensionärer. Motionärernas förslag avstyrks.

Skatter på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar de bedömningar som regeringen redovisar i fråga om skatter och kapitaläggande samt tillstyrker förslaget om höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder. Utskottet avstyrker motionsyrkandena om ändringar i beskattningen av boendet, bl.a. ett höjt skatteuttag på vissa småhus, höjd stämpelskatt på juridiska personers fastighetsförvärv, höjd skatt på vattenkraftverk och en särskild beskattning av personer med förmögenhet.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Budgetpropositionen

Regeringen avser att under nästa år återkomma till riksdagen med ett förslag om en ny schablonbeskattad sparform för vissa finansiella instrument, benämnd investeringssparkonto (*avsnitt 6.4.1 Förenklad beskattning av värdepapper genom investeringssparkonto*). Enligt dagens huvudregel beskattas en kapitalvinst det år avyttringen sker. I syfte att förenkla för fysiska personer att spara i aktier och andra finansiella instrument vill regeringen pröva ett alternativt beskattningssystem med ett investeringssparkonto för finansiella instrument. Den löpande beskattningen av kapitalvinster och kapitalförluster ska enligt denna modell ersättas med en schablonmässigt beräknad avkastning på värdepapper som är knutna till kontot. För att effektivisera beskattningen av kapitalförsäkring och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten förutser regeringen även ett behov av vissa justeringar i beskattningen av kapitalförsäkringar. Det kommande förslaget bör enligt propositionen träda i kraft den 1 januari 2012.

Regeringen aviserar också ett förslag till omläggning av beskattningen av investeringsfonder och delägare i sådana fonder (*avsnitt 6.4.2 Reformerad beskattning av investeringsfonder*). Ett nytt Uciitsdirektiv som öppnar möjlighet för investeringsfonder att göra gränsöverskridande fusioner kommer fr.o.m. mitten av 2011 att reglera villkoren för investeringsfonder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). För att undvika skattebortfall till följd av direktivet och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten i förhållande till sparande direkt i aktier bör beskattningen av svenska investeringsfonder helt ersättas med beskattning på delägar-nivå. Målsättningen är att detta förslag och det tidigare nämnda förslaget om investeringssparkonto ska utformas på ett sådant sätt att de sammantagna effekterna blir offentligfinansiellt neutrala även på kort sikt. Även detta förslag bör träda i kraft den 1 januari 2012.

En av de lagändringar som regeringen föreslår i budgetpropositionen gäller avdragsgränsen för viss privat uthyrning (*avsnitt 6.4.3 Höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder*). Enligt förslaget ska schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt höjas från 12 000 kr per år till 18 000 kr per år fr.o.m. den 1 januari 2011. Av förenklingsskäl gäller höjningen även schablonavdraget vid försäljning av produkter från den egna bostaden. Även om det enligt propositionen är svårt att bedöma exakt hur bostadsutbudet kommer att påverkas, måste utgångspunkten enligt propositionen vara att ett höjt schablonbelopp stimulerar till ökad andrahandsuthyrning av bostäder, vilket bl.a. kan befärma rörligheten på arbetsmarknaden och öka utbudet av bostäder åt studenter. Den svenska hyresmarknaden domineras på fastighetsägar-sidan av aktörer som är att anse som näringsidkare. Från ett ägarperspektiv är det i de allra flesta fall mer förmånligt ur skattesynpunkt att en fastighet klassificeras som näringsfastighet än som privatbostadsfastighet. En generell höjning av schablonavdraget vid "privat uthyrning", dvs. där uthyrning inte sker som näringsverksamhet, kan enligt propositionen mot denna bakgrund inte anses innebära att vissa företag gynnas.

Riksdagen har tidigare efterfrågat en utredning för att belysa förutsättningarna för att slopa fastighetstaxeringen av bostäder (bet. 2009/10: SkU27, rskr. 2009/10:205). Regeringen aviserar i budgetpropositionen (*avsnitt 6.4.4 Utredning om fastighetstaxeringens framtid*) att den ska tillsätta en utredning med uppdrag att lämna förslag om att avskaffa eller avsevärt förenkla systemet med fastighetstaxering av bostäder. I uppdraget ingår att belysa konsekvenserna för fastighetstaxeringen i övrigt liksom för all användning, såväl lagreglerad som oreglerad, av de uppgifter som i dag bestäms vid fastighetstaxeringen, t.ex. taxeringsvärden och indelning i olika byggnadstyper.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del en inkomstberäkning för 2011 som inte rymmer regeringens förslag (*avsnitt 6.4.3 Höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder*) om en utvidgad avdragsrätt vid privat uthyrning.

Motionärerna föreslår vidare att riksdagen för 2011 ska godkänna en inkomstberäkning som innebär förändringar i *beskattningen av boendet* redan under nästa år. Enligt förslaget ska fastighetsskatt på småhus tas ut med 1 % på taxeringsvärden över 4,5 miljoner kronor och att begränsningsregeln, som f.n. innebär att pensionärer med låga inkomster och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning får sänkt fastighetsavgift, utvidgas till att omfatta fler personer med små inkomster och till sommarstugor. Motionärerna vill också avskaffa räntebeläggningen av uppskov, i ett första steg för belopp upp t.o.m. 200 000 kr. De föreslår vidare sänkt skatt för flerfamiljshus från 0,4 % till 0,22 % och höjd kapitalvinstbeskattning

av bostäder från 22 % till 23 %. Motionärerna vill också införa ett klimatavdrag genom slopad fastighetsavgift under tre år för ägare till bostadshus som klimatrenoverat sitt hus.

Förutom förslagen om förändringar redan under nästa år föreslås i den rödgröna motionen Fi230 yrkande 7 i denna del också tillkännagivanden till regeringen med innebörden att fastighetsbeskattningen i huvudsak ska kvarstå med nu föreslagna förändringar även efter 2011. Motionärerna vill emellertid utreda neutraliteten mellan olika boendeformer, liksom systemet med uppskov, och hur det kan säkerställas att uppskoven betalas in. Räntebeläggning av uppskov och beloppsbegränsningen för uppskov bör enligt motionen slopas när det statsfinansiella läget tillåter det och om det finns möjlighet till fördelningspolitiskt acceptabel finansiering.

I *Sverigedemokraternas* motion Fi231 yrkande 1 i denna del föreslås ett tillkännagivande om att det bör ske en reform av bostadsbeskattningen vars syfte inte ska vara att öka statens skatteintäkter utan att begränsa fastighetsspekulation och åstadkomma en rättvis fastighetsbeskattning. Om statsfinanserna tillåter kan en framtida sänkning av skatteuttaget på uppskovsbelopp övervägas. Ett nytt system för beskattning av kapitalvinster på fastigheter bör enligt motionen övervägas. Vinstbeskattningen skulle kunna bli högre för dem som köper en fastighet och därefter snabbt avyttrar den och lägre för dem som köper en bostad i syfte att under en längre tid nyttja den som bostad.

I motion Fi230 yrkande 4 i denna del föreslår *Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet* en inkomstberäkning för 2011 som även innehåller beslut om höjd *stämpelskatt på juridiska personers fastighetsförvärv* och höjd *fastighetsskatt på vattenkraftverk*. I motionen föreslås även (yrkande 7 i denna del) ett tillkännagivande om att utreda någon form av särskild *beskattning av personer med förmögenhet*. Att återinföra förmögenhetsskatten i sin tidigare form anser motionärerna inte vara realistiskt. Däremot anser de att det finns ett behov av att personer med stora förmögenheter ska bidra mer. Regeringen bör därför enligt motionen utreda hur skatten på förmögenhet kan öka.

Enligt *Sverigedemokraternas* motion Fi230 yrkande 1 i denna del hade den tidigare förmögenhetsskatten en orättvis fördelningsprofil och ska inte återinföras.

Utskottets ställningstagande

Nuvarande regler för beskattning av aktier och andra finansiella instrument är komplicerade. Inte sällan leder detta till osäkerhet och misstag när försäljningar och byten av värdepapper ska redovisas i den årliga deklarationen. Skattereglerna bör kunna utvecklas så att de inte motverkar utan tvärtom underlättar önskemål om att spara i aktier och andra värdepapper. Utskottet ser därför positivt på det förslag om införande av investeringssparkonto som regeringen aviserar i budgetpropositionen (*avsnitt 6.4.1*

Förenklad beskattning av värdepapper genom investeringssparkonto). Självklart måste skattereglerna också vara förenliga med EU-rätten och vara utformade så att den svenska skattebasen värnas. Det är mot denna bakgrund nödvändigt att avskaffa beskattningen av svensktregistrerade investeringsfonder för att inte riskera att dessa fonder ska lämna Sverige och att anpassa skatteuttaget på delägarnivå till en sådan förändring. Utskottet delar regeringens bedömningar även i fråga om beskattningen av investeringsfonder och deras ägare (*avsnitt 6.4.2 Reformerad beskattning av investeringsfonder*).

Förbättrade villkor för andrahandsuthyrning av bostäder bör kunna stimulera utbudet av bostäder på andrahandsmarknaden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en höjning av schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet från 12 000 kr per år till 18 000 kr per år (*avsnitt 6.4.3 Höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder*). Följaktligen avstyrker utskottet därmed den röd-gröna motionen Fi230 yrkande 4 i denna del.

Enligt budgetpropositionen (*avsnitt 6.4.4 Utredning om fastighetstaxeringens framtid*) kommer regeringen att tillsätta en utredning som ska lämna förslag om att avskaffa eller avsevärt förenkla fastighetstaxeringssystemet för bostäder. Bakgrunden till förslaget är att den statliga fastighets-skatten på småhus och bostäder i hyreshus den 1 januari 2008 ersattes av en kommunal fastighetsavgift. För småhus bestämdes avgiften till 6 000 kr per år, men högst 0,75 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kr per bostadslägenhet, dock högst 0,4 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften räknas upp varje år i takt med inkomstbasbeloppets förändring. För 2011 kan avgiftsnivåerna beräknas bli uppräknade till 6 512 kr respektive 1 302 kr. De mycket stora skillnader i skatteuttag mellan likvärdiga fastigheter i olika delar av landet som kännetecknade det gamla systemet med en statlig fastighetsskatt är därmed borttagna. Skillnader som uppfattas som omotiverade kan dock fortfarande uppkomma, om än inte lika drastiska, i de fall fastighetsavgiften beräknas utifrån taxeringsvärdet när detta ger en lägre avgift. Vidare är möjligheterna att uppnå administrativa förenklingar till följd av reformen starkt begränsade så länge en direkt koppling till marknadsvärdet finns kvar. Mot denna bakgrund, och då det är viktigt att systemet som helhet uppfattas som legitimt och rättvist, beslutade riksdagen förra våren att tillkännage för regeringen att en utredning bör tillsättas för att belysa förutsättningarna för att slopa fastighetstaxeringen på bostäder (bet. 2009/10:SkU27, rskr. 2009/10:205). Regeringens aviserade utredning om fastighetstaxeringens framtid ligger i linje med riksdagens tidigare tillkännagivande, och utskottet ser mycket positivt på att utredningsarbetet nu sätts i gång.

När det gäller motionsförslagen om olika ändringar i *beskattningen av boendet* vill utskottet framhålla att de målsättningar som har formulerats för bostadspolitiken utgår från bl.a. att det är viktigt med en mångfald av boendeformer, som ger valfrihet och möjlighet att uppfylla behov och öns-

kemål om att bo och arbeta där man önskar. Flera av de skatteförändringar för bostadssektorn som beslutades under förra valperioden har bidragit till att förbättra de boendes skattemässiga situation. Fastighetsskatteuttaget för egnahem, bostadsrätter, kooperativa hyresrätter och andra hyresrätter har sänkts. Sedan ett par år tillbaka har det genom ny lagstiftning blivit möjligt att uppföra ägarlägenheter i nyproduktion. Detta är ett viktigt steg mot en utökad och mer flexibel hyresmarknad. Regeringen konstaterar i budgetpropositionen att på flera håll i landet, särskilt i storstadsområdena, utgör bostadsbristen ett hinder för rörligheten på arbetsmarknaden. För att det ska byggas fler bostäder behövs en bättre fungerande konkurrens på byggmarknaden och det måste bli mer attraktivt att äga och förvalta hyresfastigheter. Regeringen har lagt en första grund för detta genom reformeringen av hyressättningsystemet i bred enighet med parterna. Möjligheten att också på andra sätt stärka hyresrättens ställning på den svenska bostadsmarknaden kommer att prövas under mandatperioden.

Utskottet kan liksom tidigare konstatera att det rödgröna förslaget om ändringar i bostadsbeskattningen inte har klargjorts i sina detaljer, men att det redan som förslaget har presenterats framgår att det åtminstone delvis innebär en återgång till det tidigare systemet med ett högt löpande skatteuttag av vissa bostäder i storstadsområden och andra områden där fastighetspriserna är höga. För dem som skulle drabbas av de föreslagna skärpningarna i det årliga skatteuttaget uppstår – förutom det högre skatteuttaget – samma problematik med oförutsebarhet som var kännetecknande för den tidigare statliga fastighetsskatten på boendet. Förslaget är till sin utformning sådant att det kan ses som ett första steg till ett återinförande av den tidigare fastighetsskatten, något som skulle drabba betydligt fler personer än enligt förslagets nuvarande utformning. Utskottet noterar också liksom tidigare att de rödgröna redan har tagit ställning för att skärpa beskattningen av vinster vid försäljning av egnahem och bostadsrätter och att minska det procentuella skatteuttaget för vissa boendeformer utan att först avvakta den utredning av neutraliteten i beskattningen av olika boendeformer som de vill genomföra. Trots svårigheterna att administrera dagens uppskovssystem med de geografiska utvidgningar som varit nödvändiga för att tillgodose EG-rätten, vill de rödgröna också påbörja ett arbete med att göra uppskovssystemet än mer attraktivt. Detta är inte förenligt med ambitionerna att förenkla skattesystemet och att på sikt undvika olika uppskovsregler i skattesystemet. De riktlinjer för skattepolitiken som antagits av riksdagen innebär – förutom en strävan mot enklare regler – bl.a. att beskattning ska ske i nära anslutning till inkomsttillfället, och att man på inkomstskatteområdet på sikt bör undvika olika inslag av s.k. uppskjuten beskattning (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, bet. 2007/08:FiU20, rskr. 2007/08:259). Motsvarande invändningar i fråga om uppskovssystemet gäller givetvis också förslaget i Sverigedemokraternas motion.

Sammanfattningsvis anser utskottet att motionärernas förslag om olika förändringar i boendebeskattningen inte kan tillgodose de krav som bör ställas på en rättvis, förutsebar och administrativt väl fungerande boendebeskattnings. Utskottet finner inte heller skäl till något tillkännagivande till regeringen om en utredning om framtida omläggningar. Utskottet avstyrker följaktligen motionerna Fi230 yrkandena 4 i denna del och 7 i denna del och Fi231 yrkande 1 i denna del

Beträffande förslagen i den rödgröna motionen om höjd *stämpelskatt på juridiska personers fastighetsförvärv* och höjd *fastighetsskatt på vattenkraftverk* vill utskottet erinra om att stämpelskatten för juridiska personers förvärv av fast egendom och tomträtter har höjts från 3 % till 4,25 % och fastighetsskatten på vattenkraftverk från 1,7 % till 2,8 % av taxeringsvärdet fr.o.m. den 1 januari 2011. Den höjda stämpelskatten har beräknats ge en intäktsförstärkning på 500 miljoner kronor per år och höjningen av fastighetsskatten på vattenkraftverk en nettointäkt till statsbudgeten på 600 miljoner kronor per år (prop. 2009/10:206, bet. 2009/10:SkU48). Skattehöjningarna bidrar till finansieringen av förslaget om slopad revisionsplikt för mindre företag (prop. 2009/10:204, bet. 2009/10:CU28). Det är enligt utskottets mening inte motiverat med ytterligare höjningar av dessa skatter. Utskottet avstyrker därför motion Fi230 yrkande 4 även i denna del.

Vad gäller förslaget i den rödgröna motionen om att införa någon form av *beskattning av personer med förmögenhet* vill utskottet betona att en av de allra viktigaste åtgärderna för att främja tillgången på kapital – inte minst för de mindre företagen – är beslutet efter regeringsskiftet 2006 att slopa förmögenhetsskatten. Därmed försvann samtidigt en skatt som till följd av oenhetliga värderingsregler och många undantag även skapade kryphål som uppmuntrade till skatteplanering och orationella transaktioner. Skattebasutredningen konstaterade i betänkandet *Våra skatter* (SOU 2002:47) att den smala basen för förmögenhetsskatten till följd av många undantag och nedsättningar skapade starka incitament till rent skattebetingade beslut hos hushåll och i företag, såväl legala som illegala. Därigenom utvecklades skatten till sist till att för många bli närmast frivillig samtidigt som den genom sitt sätt att verka skadade samhällsekonomin. De regler som syftade till att lyfta bort arbetande kapital i företag från förmögenhetsskatten gav upphov till besvärliga gränsdragningsproblem. Kapital som i själva verket var avsett för näringsverksamheten riskerade att bli behandlat som ägarens privata kapitalplacering vid förmögenhetsbeskattningen. Detta kunde bli påtagligt hämmande vid tillfällen då likviditeten i ett litet företag var högre än vanligt, t.ex. till följd av omstruktureringar. Någon tillfredsställande lösning för att komma till rätta med den typen av gränsdragningsproblem hade det inte varit möjligt att åstadkomma, eftersom det alltid måste till bedömningar i varje enskilt fall där Skatteverket och den skattskyldige kunde ha olika uppfattningar. Förmögenhetsskatten gav även

upphov till problem för boende i egna hem med snabbt stigande taxeringsvärden, inte minst för personer som betalat av sina småhus och därför måste börja betala förmögenhetsskatt.

Utskottet tar avstånd från det rödgröna förslaget om att återinföra en förmögenhetsbeskattning i någon form och avstyrker därför motion Fi230 yrkande 7 även i denna del. Det finns inte heller skäl för ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med motion Fi231 i denna del, varför även detta förslag avstyrks.

Skatter på kapitalanvändning – företagsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar de bedömningar som regeringen redovisar i fråga om företagsbeskattningen och avstyrker motionsyrkandena om riskkapitalavdrag och uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ verksamhet.

Jämför avvikande mening 1 (S, MP, V).

Budgetpropositionen

Det framgår i redovisningen i budgetpropositionen av regeringens reformambitioner under mandatperioden att regeringen avser att tillsätta en bred utredning av företagsbeskattningen, som syftar till att utforma beskattningen så att investeringar och sysselsättning gynnas. Utredningen kommer att analysera hur olika skatteförändringar bör rangordnas. Därtill är värnsskatten skadlig för tillväxten, inte minst för att den straffskattar utbildning och entreprenörskap. Skatteförändringar på detta område ryms inte inom de ekonomiska ramarna för skarpa åtgärder och reformambitioner. Om ytterligare ekonomiskt utrymme uppstår är det motiverat att genomföra ytterligare lättnader för att stärka tillväxten. Det gäller bl.a. bolagsskatt, arbetsgivaravgifter, värnsskatt, riskkapitalavdrag, FoU-avdrag och expertskatt. Regeringen bedömer emellertid att det inte finns utrymme för reformer på dessa områden under mandatperioden.

Förutom den bredare utredningen om företagsbeskattningen aviserar regeringen att den avser att tillsätta en utredning för att i positiv anda se över möjligheten att införa ett system med skattelättnader för företag i särskilt utsatta områden, s.k. nystartzoner (*avsnitt 6.5.1 Utredning om nystartzoner*). Syftet är att pröva möjligheten att på detta sätt bidra till att minska utanförskapet och öka sysselsättningen i områden där bl.a. sysselsättningsgraden avsevärt understiger det nationella genomsnittet. Utredningen ska lägga särskild vikt vid att ett system med nystartzoner måste vara förenligt med statsstödsreglerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

samt även i övrigt vara hållbart och försvarbart i ett EU-perspektiv. Därvidlag kan erfarenheter från EU-länder med liknande system utgöra ett viktigt underlag.

Motionen

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 7 i denna del ett tillkännagivande om – förutom partiernas förslag om sänkta socialavgifter för småföretag – dels, om det finns ekonomiskt utrymme, att ytterligare lättnader bör övervägas för småföretagen, bl.a. i form av ett *riskkapitalavdrag*, dels att problemen med *uttagsbeskattning* av vindkraftskooperativ måste få en snar lösning.

Utskottets ställningstagande

Med utgångspunkt från de riktlinjer för skattepolitiken som riksdagen lade fast under förra mandatperioden (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, bet. 2007/08:FiU20, rskr. 2007/08:259) har villkoren för att starta, driva och utveckla företag stärkts genom åtgärder på flera olika politikområden. På skatteområdet har det genomförts flera skattesänkningar för företag samtidigt som lagändringar vidtagits i syfte att stoppa viss avancerad skatteplanering. Skattelättnaderna innebär bl.a. att bolagsskatten, liksom expansionsfondsskatten för småföretagen, har sänkts från 28 % till 26,3 %. Dessa skattesänkningar hade sin bakgrund i önskemål att förbättra villkoren för lokalisering av företag till Sverige, för investeringar i Sverige och för redovisning av inkomster i Sverige och därmed förstärka den svenska skattebasen. En mycket betydelsefull åtgärd för att främja tillgången på kapital – inte minst för de mindre företagen – är som utskottet redan har framhållit beslutet efter regeringsskiftet 2006 att slopa förmögenhetsskatten. En rad förbättringar i 3:12-reglerna för fåmansföretag har genomförts på senare år. Sänkta socialavgifter, förbättrade avskrivningsregler och förenklade redovisningsregler på momsområdet för små företag är andra reformer. Förutsättningarna för att driva inte minst riskkapitalverksamhet med hjälp av handelsbolag har förbättrats genom att handelsbolagen har införlivats i systemet med skattefrihet för kapitalvinst och utdelning på näringsbetingade andelar. Detta har samtidigt inneburit att skatteplanering motverkas, vilket förbättrar konkurrenssituationen för företag som inte ägnar sig åt avancerad skatteplanering. Viktigt för företagandet är också den sänkning av skatteuttaget på löneinkomster och inkomst av enskild näringsverksamhet för framför allt låg- och medelinkomsttagare, dvs. jobbskatteavdraget, som har genomförts i flera steg fr.o.m. den 1 januari 2007. Jobbskatteavdraget bidrar tillsammans med andra åtgärder till att göra det mer lönsamt att jobba, att stanna kvar i arbetslivet efter uppnådd pensionsålder och billigare för företagen att anställa.

De nämnda förändringarna bör ses som en viktig inledning på ett målmedvetet förändringsarbete för att ge människor goda förutsättningar för att starta och utveckla företag som kan bidra till en varaktigt hög sysselsättning i landet. Utskottet har tidigare framhållit betydelsen av olika åtgärder för att främja tillgången på kapital i tidiga investeringsskeden och att det är angeläget att pröva vilka skatteincitament som kan vara verkningsfulla för att stärka tillgången på riskvilligt kapital. Det fortsatta arbete med företagsbeskattningen som regeringen aviserar i budgetpropositionen bör kunna leda till ytterligare förbättringar i beskattningen av företagen och deras ägare, vilket kan leda till fler jobb och ökad välfärd.

Utskottet noterar med intresse det förslag om ett *riskkapitalavdrag* för mindre företag som tagits upp i den rödgröna motionen. Enligt utskottets mening ligger emellertid denna fråga väl inom det utredningsarbete som regeringen har aviserat i budgetpropositionen. Utskottet anser därför att det inte finns behov av ett tillkännagivande till regeringen i frågan och avstyrker motion Fi230 yrkande 7 i denna del.

När det gäller den fråga om vindkraftsproducerad el som har att göra med reglerna om *uttagsbeskattning* har utskottet vid tidigare behandling av denna fråga (bet. 2009/10:SkU27) förklarat sig utgå från att Skatteverket kommer att informera om vilka principer som verket avser att tillämpa för att räkna fram det marknadspris som ska ligga till grund för uttagsbeskattningen och i vilken omfattning jämkning kan ske med hänsyn till den komplexa prisbilden på el. Bakgrunden till detta är att marknadspriset på el varierar starkt under året, och det pris som förbrukarna betalar är beroende av individuella avtal med leverantörerna. Avsaknaden av ett entydigt pris som utgångspunkt för uttagsbeskattningen har bidragit till att skapa en osäkerhet om hur uttagen av el kan förväntas bli bedömda vid beskattningen. Utskottet har samtidigt varit tydligt med att det inte är en framkomlig väg att undanta vindkraftskooperativen från den grundläggande principen i skattesystemet om beskattning av uttag från egen näringsverksamhet. Verksamheten får dessutom stöd via systemet med elcertifikat. Skattemässigt är också den kooperativa företagsformen redan gynnad. Utskottet avstyrker följaktligen även förslaget i motion Fi230 yrkande 7 i denna del om ett tillkännagivande till regeringen i frågan.

Utskottet noterar med intresse regeringens aviserade utredning om att införa ett system med skattelättnader för företag i särskilt utsatta områden, s.k. nystartzoner (*avsnitt 6.5.1 Utredning om nystartzoner*).

Skatter på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömningar angående det fortsatta arbetet med de ekonomiska styrmedlen på klimat- och energiområdet, ökad låginblandning av biodrivmedel och indexering av energiskatten på el. Utskottet avstyrker motionsförslag om höjd koldioxidskatt och förslag om en inriktning av politiken som innebär att bensinskatten sänks och fryses.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Bakgrund

Riksdagen beslutade hösten 2009 om förändringar av koldioxid- och energiskatten som trädde i kraft 2010 och successivt under 2011–2015 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, rskr. 2009/10:122). Den generella koldioxidskatten höjdes med 1 öre per kilo koldioxid för att finansiera sloandet av den s.k. avfallsförbränningsskatten den 1 oktober 2010. Efter höjningen och den årliga justeringen enligt konsumentprisindex som skedde genom ändringar av skattesatserna i lagen (1994:1776) om skatt på energi uppgår den generella koldioxidskatten 2010 till 105 öre per kilo koldioxid.

Riksdagens beslut innebär vidare indexomräkningar av koldioxid- och energiskattesatserna för 2011, 2013 och 2015 baserade på prognostiserade förändringar i konsumentprisindex. Koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen för 2011 framgår av 2 kap. 1 § energiskattelagen i dess lydelse enligt SFS 2009:1495. För 2012, 2014 och 2016 och framåt ska indexomräkningen av skattebeloppen ske genom förordningar som utfärdas av regeringen med stöd av bestämmelser i energiskattelagen.

De förändringar som riksdagen beslutade från 2011 innebär bl.a. att energiskatten på diesel höjs med 2 öre per kWh 2011 och 2013. Koldioxidskatten på naturgas och gasol som motorbränsle höjs successivt 2011, 2013 och 2015 till den generella skattenivån på 105 öre per kg. Återbetalningen av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruk, skogsbruk och vattenbruk sänks successivt 2011, 2013 och 2015 från 2,38 kr till 0,90 kr per liter samtidigt som energiskatten på diesel i arbetsmaskiner i dessa sektorer höjs med 2 öre per kWh 2011 och 2013. Koldioxidskatten på diesel i viss gruvindustriell verksamhet höjs successivt från 21 % till 60 % av den generella nivån 2015 samtidigt som energiskatten höjs med 2,4 öre per kWh 2011.

För uppvärmningsbränslen utanför EU:s handelssystem för utsläppsätter höjs koldioxidskatten inom industri, jordbruk, skogsbruk och vattenbruk successivt till 2015 från 21 % till 60 % av den generella skattenivån. Inom handelssystemet slopas 2011 koldioxidskatten på uppvärmningsbränslen för industrin, medan koldioxidskatten för värmeproduktionen i kraftvär-

meverk sänks till 7 % av den generella nivån (tidigare 15 % av den generella nivån i dessa sektorer). Samtidigt införs en energiskatt på 2,4 öre per kWh i dessa verksamheter (tidigare 0 öre i dessa sektorer).

Budgetpropositionen

Regeringen prioriterar bl.a. reformer som syftar till att förbättra miljö och klimat. Klimatförändringar är vår tids största utmaning och kräver globala lösningar. Fortsatta satsningar behövs för att på ett kostnadseffektivt sätt minska utsläppen av växthusgaser. Regeringen aviserar förutom en ökning av den skattebefriade låginblandningen av biodrivmedel i bensen och diesel ett demonstrationsprogram för elbilar och laddhybrider. En supermiljöbilspremie för bilar med låga utsläpp kommer att införas. Regeringen bedömer att koldioxidskatten inte behöver höjas under mandatperioden utöver fattade beslut och normal inflationsjustering.

Riksdagen beslutade under hösten 2009 om ett omfattande paket med miljöskatteförändringar för att minska utsläppen av växthusgaser och bidra till att målen för andelen förnybar energi och effektivare energianvändning kan uppnås (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, rskr. 2009/10:122). Ändringarna börjar tillämpas stegvis under perioden 2010–2015, i syfte att ge aktörerna långsiktiga förutsättningar för planering av sin verksamhet inför framtiden.

I budgetpropositionen redovisar regeringen sina bedömningar rörande det fortsatta arbetet med energi- och miljöskatter (*avsnitt 6.6.1 Fortsatt arbete med effektiva skatter på klimat- och energiområdet*). Enligt regeringen är miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel av central betydelse för att Sveriges klimat- och energipolitiska mål ska kunna nås. Arbetet med att samordna de ekonomiska styrmedlen på klimat- och energiområdet så att den önskvärda styrningen blir samhällsekonomiskt effektiv kommer att ges fortsatt hög prioritet. Det fortsatta analysarbetet kommer att prioriteras och syftar till att i god tid innan 2020 ha väl avvägda ekonomiska styrmedel som vid behov kan användas. En grundläggande förutsättning för analysarbetet är att skatteregler och andra åtgärder ska vara hållbara och försvarbara i ett gemenskapsrättsligt perspektiv. Regeringen avser därför att aktivt verka inom EU för att gemenskapsrätten ska vara utformad så att en kostnadseffektiv nationell användning av de ekonomiska styrmedlen säkerställs. Det innebär bl.a. att söka få till stånd ändamålsenliga förändringar av det nuvarande energiskattedirektivet.

Biodrivmedel är för närvarande helt befriade från koldioxid- och energiskatt. Skattebefrielsen åstadkoms för etanol och andra biodrivmedel än biogas genom dispensbeslut av regeringen. EU-kommissionen har godkänt den svenska skattebefrielsen av biodrivmedel t.o.m. utgången av 2013. Samtliga nu gällande dispensbeslut löper ut den 31 december 2010. EU:s nya bränslekvalitetsdirektiv ska senast den 1 januari 2011 ha genomförts i svensk rätt. Bland de nya reglerna i direktivet finns en ändrad bränslespe-

cifikation som gör det möjligt att blanda in upp till 10 % etanol i bensin och 7 % FAME (fettsyramnetylestrar) i diesel. I vilken grad genomförandet av bränslekvalitetsdirektivet kommer att medföra ökad låginblandning är beroende av de styrmedel som gäller vid genomförandet.

Regeringen avser att stimulera till en ökad användning av biodrivmedel (*avsnitt 6.6.2 Ökad låginblandning av biodrivmedel för bättre miljö*). För att möjliggöra en ökad inblandning av biodrivmedel skattebefrias 6,5 volymprocent etanol i bensin och 5 volymprocent FAME i diesel. Denna befrielse från koldioxid- och energiskatt bör åstadkommas genom dispensbeslut från regeringen fr.o.m. den 1 januari 2011. Befrielse från koldioxid och energiskatt bör även ges genom dispensbeslut för E85 och andra höginblandade biodrivmedel och för biodrivmedel som helt saknar fossilt innehåll. För låginblandning över 6,5 volymprocent etanol i bensin och 5 volymprocent FAME i diesel, men inom ramen för vad som är möjligt enligt bränslekvalitetsdirektivets bränslespecifikationer, innebär gällande regler enligt energiskattelagen att koldioxid- och energiskatt tas ut för dessa biodrivmedel med belopp som gäller för likvärdigt fossilt bränsle.

Sedan 1994 ska det enligt energiskattelagen ske en årlig indexomräkning av energiskattesatserna på el. Syftet är att realvärdesäkra skattesatserna. Regeringen bedömer att energiskattesatserna på el för 2011 bör räknas om motsvarande förändringar i konsumentprisindex under perioden juni 2009–juni 2010 (*avsnitt 6.6.3 Omräkning av energiskatten på el efter prisutveckling, indexering*). De omräknade skattesatserna ska träda i kraft den 1 januari 2011. Skattesatserna kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2010.

Index har under perioden juni 2009–juni 2010 ökat med 0,93 %. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om energipriserna i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av ingående mervärdesskatt tillkommer inte den effekten. Indexomräkningen av skattesatserna på el för 2011 medför en höjning för hushåll och servicenäringsenheten med 0,3 öre per kWh (0,375 öre inklusive moms) i södra Sverige och med 0,2 öre per kWh (0,25 öre inklusive moms) i norra Sverige. Den skattesats som tillämpas för industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket bör inte ändras på grund av avrundningsregler.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del av Mona Sahlin m.fl. att nivån på koldioxidskatten 2011, utöver indexeringen, ska höjas med 10 öre. Det motsvarar en höjning av bensinpriset med 29 öre. Intäkten från höjningen beräknas till drygt 2 miljarder kronor. Höjningen kompenseras genom höjt reseavdrag och sänkt fordonsskatt för bussar.

Sverigedemokraterna anser i motion Fi231 yrkande 1 i denna del av Johnny Skalin och Björn Söder att kostnaderna för att köra bil har stigit markant i förhållande till konsumentprisindex och att det därför inte är nödvändigt att ytterligare höja koldioxidskatten för att få en dämpande effekt på människors konsumtionsbeteende. Höjd koldioxidskatt påverkar dessutom människors rörlighet negativt. *Sverigedemokraterna* förespråkar en symbolisk sänkning av bensinskatten och att skatten därefter fryses. Resurser ska satsas på att minska och på sikt avskaffa oljeberoendet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömningar rörande arbetet med effektivare skatter på klimat- och energiområdet, ökad låginblandning av biodrivmedel och omräkning av energiskatten på el efter prisutvecklingen.

Koldioxidskatten är av central betydelse för att Sveriges klimat- och energipolitiska mål ska kunna nås. Riksdagen har som framgått under hösten 2009 beslutat om bl.a. en omräkning av koldioxidskattesatserna för fossila bränslen för 2011 baserad på prognostiserade förändringar i konsumentprisindex. Utskottet avstyrkte i det sammanhanget yrkanden från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet om ytterligare höjningar av koldioxidskatten. Utskottet anser alltså att riksdagens beslut för 2011 är väl avvägt och anser inte att det är motiverat med en ytterligare höjning av koldioxidskatten med 10 öre per kg, som föreslås i motion Fi230. Det sagda innebär att utskottet inte heller ställer sig bakom en inriktning som innebär en sänkning och frysning av koldioxidskatten, som föreslås i motion Fi231.

Utskottet avstyrker motionerna Fi230 och Fi231 i motsvarande delar.

Skatter på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömningar när det gäller behovet av en översyn av trängselskatten och en omstrukturering av skatten på cigaretter. Utskottet noterar regeringens bedömning att ytterligare steg i reklamskattens avskaffande för närvarande inte kan tas. Utskottet avstyrker motionsförslag om höjd skatt på alkohol och tobak, höjd effektskatt på kärnkraftverk, skatt på fluoretrade gaser, skatt på handelsgödsel, sänkt fordonsskatt för bussar och skärpt koldioxidrelatering av fordonsskatten.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar i propositionen att vissa höjningar av alkohol- och tobaksskatterna kan komma att aktualiseras under mandatperioden för att delfinansiera olika reformer på skatteområdet. Det handlar om en höjning av punktskatten på cigaretter med ca 8 %, på snus med ca 11 % och på öl och vin med ca 13 %.

Regeringen bedömer att en utredning bör tillsättas med uppdrag att göra en översyn av trängselskatten och utreda förutsättningarna för en kommunal föreskriftsrätt för trängselskatt (*avsnitt 6.7.1 Utredning om vissa förändringar av trängselskatten*). Regeringen har i proposition 2009/10:189 Införande av trängselskatt i Göteborg angett att det i flera avseenden finns behov av att göra en översyn av trängselskatten. En utredare ska få i uppdrag att utreda förutsättningarna för att delegera rätten att föreskriva om trängselskatt till kommuner, en skattskyldighet för utlandsregistrerade fordon, hur skattebeloppen bör justeras om skattens förmåga att begränsa trängsel ska behållas och hur en bestämmelse som begränsar skatteuttaget om flera betalstationer i Göteborgs kommun passeras under en viss tidsperiod, en s.k. flerpassageregelt, kan utformas.

Regeringen bedömer att skattestrukturen för cigaretter ska läggas om så att styckeskatten utgör en så hög andel som möjligt av punktskatten på cigaretter (*avsnitt 6.7.2 Reformerad beskattning av cigaretter*). Den totala punktskatten på cigaretter ska vara oförändrad. Regeringen avser att i höst återkomma med förslag till riksdagen som ska träda i kraft den 1 januari 2011. För att inte förlora den automatiska inflationsjustering som den nuvarande högre värderelaterade skatten på cigaretter bidrar till bör en indexering med konsumentprisindex införas fr.o.m. 2012. Indexeringen ska omfatta samtliga tobaksprodukter.

I februari 2010 antog Europeiska unionens råd ett direktiv om ändrade strukturer och skattesatser vid punktbeskattning av tobak. Det nya direktivet, som ska vara genomfört i medlemsstaterna den 1 januari 2011, medför vissa ändringar i det nuvarande tobaksskattedirektivet. Punktbeskattningen av cigaretter baseras på uttag av dels styckeskatt, dels värderelaterad skatt. Sverige önskar av folkhälsoskäl eftersträva en större andel styckeskatt framför en större andel värderelaterad skatt. Med en ökad andel styckeskatt kan den nuvarande nationella minimipunktskatten på cigaretter slopas eftersom den inte längre fyller någon funktion.

Regeringen bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar för att finansiera ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten (*avsnitt 6.7.3 Reklamskatten*). Reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffades den 1 januari 1999. Riksdagen tillkännagav 2002 som sin mening att reklamskatten borde avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, borde prioriteras vid kommande budgetberedning (bet. 2001/02:SkU20, rskr. 2001/02:201). Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet. Ett andra steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten genomfördes den 1 januari 2006. Ett ytterligare steg i avskaffandet av

den resterande reklamskatten togs den 1 januari 2008. Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten prövats. Regeringen anser, liksom tidigare, att den resterande reklamskatten bör avskaffas. Till följd av den stora osäkerheten i den ekonomiska utvecklingen har regeringen dock fortsatt att prioritera skatteändringar som på såväl kort som lång sikt stärker sysselsättningen före ytterligare sänkning av reklamskatten.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del av Mona Sahlin m.fl. att skatten på alkohol och tobak höjs med 12,5 % i förhållande till regeringens förslag. Effektskatten på kärnkraft höjs. En skatt på fluorerade växthusgaser införs i enlighet med klimatberedningens förslag. Skatten på handelsgödsel återinförs. Frågan om återföring till jordbruksnäringen utreds. Fordonsskatten för bussar sänks för att gynna kollektivtrafik.

De rödgröna partierna begär vidare enligt motionen (yrkande 7 i denna del) ett tillkännagivande om att koldioxidrelateringen av fordonsbeskattningen ska skärpas under mandatperioden. En modell med nybilsskatt respektive nybilbonus ska prövas. En kilometerskatt införs tidigast 2013.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi231 yrkande 2 i denna del av Johnny Skalin och Björn Söder att en skatt på fluorerade växthusgaser införs för att minska användningen av köldmedium i stora kylanläggningar. I motionen föreslås vidare att skatten på handelsgödsel återinförs för att minska utsläppen av kväve, som bidrar till att öka effekten av övergödningen i vattendrag, sjöar och hav.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömningar när det gäller behovet av att göra en översyn av *trängselskatten* och en omläggning av *beskattningen av cigaretter*. Utskottet noterar regeringens bedömning att ytterligare steg i *reklamskattens* avskaffande för närvarande inte kan tas.

När det gäller förslaget i motion Fi230 om höjd skatt på *alkohol och tobak* 2011 ser utskottet inget omedelbart behov av en sådan höjning men finner det troligt att frågan aktualiseras under mandatperioden. Skatten på *termisk effekt i kärnkraftsreaktorer* höjdes fr.o.m. den 1 januari 2008 med 24 % till 12 648 kr per megawatt och månad av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorer. Utskottet anser det inte motiverat med en ytterligare höjning av effektskatten.

I samband med att skatten på *handelsgödsel* slopades erinrade utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2009/10:SkU21 att regeringens förslag om att slopa skatten på gödselmedel hade aviserats både i klimatpropositionen 2009 och i budgetpropositionen för 2010 och att riksdagen vid båda tillfällena godtagit regeringens bedömningar att gödselmedelsskat-

ten borde slopas eftersom den försämrar de svenska lantbrukarnas konkurrensvillkor utan att ha någon större effekt på användandet av gödselmedel. Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande.

Frågan om att införa en skatt på *fluorerade växthusgaser* var också aktuell under det förra riksmötet (bet. 2009/10:SkU21). Riksdagen avlog motionsyrkanden hösten 2009 med hänvisning till att Utredningen om skatt på fluorerade växthusgaser (Fi 2008:11) nyligen hade avlämnat betänkandet SOU 2009:62 Skatt på fluorerade växthusgaser och att förslagen bereddades i Regeringskansliet. Utskottet ser alltså ingen anledning för riksdagen att föregripa beredningen av frågan.

Riksdagen beslutade hösten 2009 (bet. 2009/10:SkU21) om förändringar som innebar en ökad koldioxidrelatering av *fordonsskatten*. Riksdagen beslutade att höja koldioxidbeloppet i den koldioxidbaserade fordonsskatten och samtidigt höja utsläppsnivån för när skatt ska börja tas ut, att justera beskattningen av dieseldrivna personbilar i den koldioxidrelaterade skatteuttaget, att göra följdändringar i den viktbaserade fordonsskatten, att skattebefria personbilar med bättre miljöegenskaper, att inordna lätta lastbilar, lätta bussar och husbilar i den koldioxidrelaterade fordonsskatten och att sänka fordonsskatten för tunga elhybridbussar. För att delvis kompensera den tunga vägtrafiken för ökade kostnader till följd av höjd energiskatt på dieselolja beslutade riksdagen samtidigt att fordonsskatten för tunga lastbilar och tunga bussar från 2011 skulle bestämmas till de belopp som motsvarar miniminivåerna enligt Eurovinjettdirektivet (direktiv 1999/62/EG) för tunga fordon. Riksdagen avlog i sammanhanget slutligen bl.a. motionsförslag om att införa ett system med nybils-skatt och nybilsbonus, om sänkt fordonsskatt för bussar och om att införa kilometerskatt.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt ställningstagande om nybils-skatt och nybilsbonus, sänkt fordonsskatt för bussar och kilometerskatt. Fordonsskatten för bussar har således sänkts till Eurovinjettdirektivets miniminivåer. Enligt utskottets mening är ett system med kilometerskatt dyrt att administrera både för företagen och för Skatteverket, eftersom det kräver utrustning för att registrera var och när ett fordon kör. Det är tveksamt om samhällsvinsten påtagligt skulle överstiga administrationskostnaderna.

Utskottet avstyrker därmed motionerna Fi230 och Fi231 i motsvarande delar.

Skatter på konsumtion – mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning.

Bakgrund

Enligt mervärdesskattelagen (1994:200), förkortad ML, ska moms betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktig och görs i en yrkesmässig verksamhet (1 kap. 1 § första stycket 1 ML). Alla slags fysiska eller juridiska personer kan bedriva en yrkesmässig verksamhet, under förutsättning att kriterierna för det är uppfyllda. Det s.k. rörelserekvisitet innebär att verksamheten kännetecknas av självständighet, varaktighet och bakomliggande vinstsyfte.

Allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund som bedriver verksamhet som de inte behöver betala inkomstskatt för enligt inkomstskattelagen (1999:1229) ska enligt dagens regler i 4 kap. 8 § ML inte heller betala någon mervärdesskatt för omsättningar som görs i denna verksamhet. Sådana allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund som är befriade från inkomstskatt och mervärdesskatt saknar – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av mervärdesskatten på sina inköp.

Europeiska kommissionen inledde i juni 2008 ett fördragsbrottsförfarande mot Sverige. Kommissionens slutsats blev att den svenska mervärdesskattelagen inte står i överensstämmelse med mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) när det gäller definitionen av beskattningsbar person. Det svenska begreppet yrkesmässig verksamhet är genom sin koppling till definitionen näringsverksamhet i inkomstskattelagen snävare än motsvarande begrepp enligt EU-rätten. Vidare menar kommissionen att det inte är förenligt med EU-rätten att betrakta den allmännyttiga delen av ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet som en del som inte omfattas av mervärdesskattesystemet på ett sådant sätt som görs i svensk lag. Enligt kommissionen leder de svenska reglerna till att leveranser av varor och tillhandahållanden av tjänster som görs av ideella föreningar och trossamfund inte blir föremål för mervärdesskatt. Detta strider mot momsdirektivet.

Med anledning av kommissionens klagomål mot Sverige gav Finansdepartementet två utredare i uppdrag att utreda frågan om att bl.a. anpassa yrkesmässighetsbegreppet i mervärdesskattelagen till EU-rätten och överväga behovet av kompenserande åtgärder till den ideella sektorn vid en eventuell förändring av reglerna. Utredarnas överväganden redovisas i rapporten Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m. (Ds 2009:58).

I rapporten föreslås bl.a. att begreppen ekonomisk verksamhet och beskattningsbar person ska ersätta begreppet yrkesmässighet i ML. Vidare föreslås att regeln i 4 kap. 8 § ML om allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds yrkesmässighet slopas. Förslaget innebär att dessa subjekt kommer att omfattas av ML:s allmänna regler om beskattningsbara personer. För att minska den administrativa bördan för dem som till följd av förslagen kan komma att omfattas av momssystemet föreslår utredningen en skattebefrielse för beskattningsbara personer vars omsätt-

ningar av skattepliktiga varor och tjänster inom landet inte överstiger 250 000 kr per år. Den föreslagna omsättningsgränsen bör gälla för alla småföretag med liten omsättning. Rapporten har remissbehandlats.

Budgetpropositionen

Regeringen anser att det med hänsyn till EU-rätten inte är möjligt att undvika en justering av begreppet yrkesmässig verksamhet i mervärdesskattelagen. För att mildra effekterna av en sådan justering avser regeringen att ansöka hos kommissionen om en möjlighet att införa regler om skattebefrielse för omsättning av varor och tjänster om omsättningen inte överstiger ett visst belopp (*avsnitt 6.8.1 Mervärdesskatten och den ideella sektorn*).

I propositionen nämns också att regeringen i ett brev till kommissionen den 31 mars 2010 uppmanade kommissionen att inom ramen för en ny strategi för det gemensamma regelverket för mervärdesskatt inom EU även se över reglerna om undantag för mervärdesskatt för sådan verksamhet som bedrivs av folkrörelserna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och ser positivt på de ansträngningar som görs för att villkoren för folkrörelserna i Sverige inte ska försämrats.

Övriga inkomster – krediteringar på skattekonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att den s.k. jämställdhetsbonusen ska avskaffas.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Bakgrund

Sedan 2009 redovisas endast krediteringen för jämställdhetsbonus under denna inkomsttyp. Det stora flertalet skattekrediteringar som har funnits tidigare har upphört eller flyttats till statsbudgetens utgiftssida. Jämställdhetsbonusen beräknas uppgå till 0,1 miljarder kronor 2011.

För att öka jämställdheten i uttaget av föräldrapenningen avser regeringen att föreslå att jämställdhetsbonusen förenklas fr.o.m. den 1 januari 2012. Förenklingen innebär att bonusen utbetalas tillsammans med föräldrapenningen i stället för att som i dag ges som en kreditering på skattekontot. När den förälder som har tagit ut minst dagar tar ut föräldrapenning får båda föräldrarna 50 kr i jämställdhetsbonus per dag.

Motionen

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del en inkomstberäkning som innebär att jämställdhetsbonusen avskaffas eftersom den inte fått önskad effekt.

Även *Sverigedemokraterna* föreslår i motion Fi231 yrkande 2 i denna del en inkomstberäkning som innebär att jämställdhetsbonusen avskaffas. Motionärerna anför att de vill avskaffa all tvångsreglering av vilken av föräldrarna som ska vara hemma med barnet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser till skillnad från motionärerna att jämställdhetsbonusen, som tillkommit för att förbättra familjernas ekonomiska möjligheter att fördela föräldraledigheten mer jämlikt, ska finnas kvar. Utskottet avstyrker motionerna Fi230 och Fi231 i motsvarande delar.

Beräkning av statsbudgetens inkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner regeringens inkomstberäkning och avstyrker motionsyrkanden om godkännande av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets respektive Sverigedemokraternas inkomstberäkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (S, MP, V) och 2 (SD)

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 4) att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2011 (*avsnitt 7.1 och bilaga 1 avsnitt 2*).

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår i motion Fi230 yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2011 som redovisas i motionen (tabell 7.1).

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi231 yrkande 2 i denna del att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2011 som redovisas i motionen (tabell i avsnitt 15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet föreslår att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2011 godkänns. De aktuella motionsyrkandena avstyrks i motsvarande delar.

Stockholm den

Stockholm den 16 november 2010

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Veronica Palm (S), Ulf Berg (M), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Christina Karlsson (S), Karin Nilsson (C), Jessika Vilhelmsson (M), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V) och Peter Persson (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2011 (S, MP, V) anför:

Skatter har vi främst för att finansiera vår gemensamma välfärd. Skattesystemet ska vara likformigt, transparent och enkelt och möjligheterna till skatteplanering minimeras. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och det skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen. Skattesystemet ska vara rättvist.

Utformningen av skattepolitiken måste ta hänsyn till kvinnors och mäns olika inkomster och ekonomiska villkor i övrigt, i syfte att utjämna de ekonomiska skillnaderna.

Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Skatternas utformning ska främja hög sysselsättning och ökad hållbar tillväxt. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade generella välfärden.

Den som har miljoninkomster behöver inte något förvärvsavdrag. Regeringens orättvisa politik har gynnat dem som har mest. Vi vill därför trappa ned *jobbskatteavdraget* så att det är borta vid miljoninkomster. Avtrappning sker med 2,5 % vid inkomster över 40 000 kr per månad.

Pensionärer ska inte beskattas hårdare än löntagare. En väl fungerande arbetslinje kräver att det både ska löna sig att arbeta och att ha arbetat. Den borgerliga alliansen har medvetet skapat en skatteklyfta mellan pension och lön som de vill behålla. Vi rödgröna partier vill därför sänka skatten för *pensionärer* mer än regeringen 2011, med en profil som ger en pensionär med 14 000 kr per månad cirka 550 kr per månad i sänkt skatt. Vi aviserar dessutom att skatteklyftan mellan löntagare och pensionärer ska tas bort under denna mandatperiod.

Olika typer av inkomst av tjänst ska beskattas lika, och vi vill ta fortsatta steg för att nå en likformig beskattning. Det innebär att skillnaden i beskattning ska minska mellan löntagare och andra grupper utöver pensionärer, exempelvis förtidspensionärer. För att påbörja en förändring mot lika beskattning av olika typer av inkomst av tjänst reduceras *jobbskatteavdraget* med 1 miljard kronor, och medlen används för en skattesänkning för *föräldralediga, förtidspensionärer, sjuka, arbetslösa* m.fl.

Många har fått sina avgifter till a-kassan höjda med hundratals kronor i månaden. Vi föreslår att kostnaden sänks till cirka 80 kr per månad för alla genom en skattereduktion. Därmed försvinner differentieringen av a-kasseavgiften. Den sänkta kostnaden för *a-kassan* finansieras genom en nedskalning av förvärvsavdraget med motsvarande summa. Vi vill också se över möjligheten att skapa en skattemässig neutralitet mellan *avgifter till arbetsgivar- och löntagarorganisationer*.

Avdraget för *hushållsnära tjänster* avskaffas från halvårsskiftet 2011.

För *beskattningen av boendet* har vi ett rödgrönt förslag som innebär förbättringar när det gäller rättvisa, neutralitet och rörlighet. Med Alliansregeringen har ägare till lyxvillor fått en kraftigt sänkt skatt, medan vanliga småhusägare i stället har fått se sin fastighetsskatt byta namn till fastighetsavgift. De förändringar som regeringen har gjort har bidragit till att öka klyftorna i Sverige samtidigt som bostadsmarknadens funktionssätt har försämrats.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är överens om att utforma den samlade beskattningen på fastigheter på ett sätt som bidrar till att skapa ett bättre fördelningspolitiskt skattesystem. Vårt gemensamma besked är att det nuvarande systemet för fastighetsskatt kvarstår med tre tydliga förbättringar. Det förslag som vi redovisar i våra motioner innebär att ägarna till de dyraste villorna med ett marknadsvärde över ca 6 miljoner kronor (dvs. med ett taxeringsvärde på 4,5 miljoner kronor eller mer) kommer att få höjd skatt. Samtidigt utvidgas den nuvarande begränsningsregeln så att fler med små inkomster får sänkt fastighetsskatt. Vi vill också sänka fastighetsskatten för hyresfastigheter och bostadsrättsföreningar, och vi vill utreda neutraliteten mellan olika boendeformer och senare återkomma med kompletterande åtgärder. Vi vill successivt ta bort räntebeläggningen av uppskovsbelopp och den beloppsmässiga begränsningen för uppskoven, givet att det statsfinansiella läget så tillåter och att det finansieras på ett fördelningspolitiskt acceptabelt sätt. På så sätt ökar rörligheten på bostadsmarknaden. I ett första steg föreslår vi att skatten på uppskov upp till 200 000 kr tas bort. Vi vill också se över systemet med uppskov och hur det kan säkerställa att uppskoven betalas in. Som en del av finansieringen av våra förslag förordar vi att beskattningen av vinster vid bostadsförsäljning höjs från 22 % till 23 %. Vi vill också göra en särskild satsning för att göra klimatsmarta investeringar i bostaden mer attraktiva. Därför vill vi att husägare som klimatrenoverat sitt hus och på så sätt fått ner energiförbrukningen med minst 30 % ska få slippa fastighetsavgiften under tre år.

Vi avstyrker den höjning av *schablonavdraget vid andrahandsuthyrning* som regeringen föreslår. Vårt budgetförslag innebär även en höjning av *stämpelskatten för juridiska personers fastighetsförvärv* motsvarande 500 miljoner kronor. Vi anser att *fastighetsskatten på vattenkraftverk* ska höjas motsvarande 700 miljoner på de vinster som kraftbolagen har gjort genom att under en lång tidsperiod sälja el till ett pris som kraftigt överstiger produktionskostnaderna.

I Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets budgetmotion för vi fram ett förslag om att införa någon form av *beskattning av personer med förmögenhet*. Att återinföra förmögenhetsskatten i sin tidigare form anser vi inte vara realistiskt. Däremot finns det ett behov av att de med stora förmögenheter bidrar mer. Vi anser därför att regeringen bör utreda hur skatten på förmögenheter kan öka.

För att förbättra för småföretagen har vi förslag som behandlas i andra sammanhang. Redan 2011 och 2012 vill vi sänka socialavgifterna för småföretag så att det blir billigare att anställa. Om ytterligare ekonomiskt utrymme uppstår kommer vi att gå vidare med ytterligare lättnader för småföretagen. Det kan handla om sänkningar av momsen i andra delar av tjänstesektorn, sänkta arbetsgivaravgifter, minskade sjuklönekostnader eller ett *riskkapitalavdrag*. Vi anser att de problem som uppkommit för *vindkraftskooperativ* med uttagsbeskattning måste få en snar lösning, så att den andelsägda vindkraften åter kan ta en aktiv del i den fortsatta vindkraftsutbyggnaden.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet anser att utsläppen från biltrafiken behöver minska. Vi vill stödja omställningen av tunga fordon och stimulera efterkonvertering av bilar. Vår ambition är att det ska vara billigare att tanka förnybart än fossilt. Vi vill behålla nedsättningen av skatten på förnybara bränslen även efter 2013 givet att EU-reglerna tillåter det. Antalet biogasmackar måste öka. Vi också vill investera i ökad produktion och distribution av biogas.

Vi anser att nivån på *koldioxidskatten*, utöver den befintliga indexeringen, bör höjas i två steg under mandatperioden. Vi föreslår att koldioxidskatten höjs med 10 öre 2011 och med ytterligare 7 öre 2012. Det motsvarar 29 öre 2011 och 20 öre 2012 i bensinpris i konsumentledet. För att kompensera dem som behöver bilen för att ta sig till och från arbetet, och dem som använder bilen i arbetet, höjer vi reseavdraget 2011 och 2012.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår att skatterna på *alkohol och tobak* 2011 ska höjas med totalt 2 miljarder kronor netto.

Kraftbolagen har under en lång tidsperiod gjort stora vinster genom att sälja el med låga kostnader för ett pris som kraftigt överstiger produktionskostnaderna. Vi vill därför höja skatten på *termisk effekt i kärnkraftverk* 2011 med 1,3 miljarder kronor.

Vi vill förverkliga Klimatberedningens förslag om att beskatta *fluorerade gaser*. Vi föreslår därför att en sådan skatt införs 2011. Vi vill samtidigt återinföra skatten på *handelsgödsel*. En återföring av skatteinkomsterna till jordbruksnäringen ska utredas.

För att gynna kollektivtrafiken och kompensera för höjd koldioxidskatt vill vi 2011 sänka *fordonsskatten för bussar*.

Vår uppfattning är att fordon med låga utsläpp ska gynnas och bilar med höga utsläpp ska betala mer. En modell som vi vill pröva är nybils-skatt och nybilsbonus. Under mandatperioden vill vi skärpa koldioxidrelateringen av *fordonsskatten* samt utreda hur förmånsbeskattningen kan reformeras så att inköp av fordon med låga utsläpp gynnas bättre än i dag.

En *kilometerskatt* på tunga lastbilstransporter kan införas tidigast 2013 och ska användas för att finansiera investeringar i infrastruktur. Vid införandet av en kilometerskatt måste dock hänsyn tas till skogsindustrin som

saknar alternativ till transport på väg. Vi vill införa en skatt i nivå med vad Statens institut för kommunikationsanalys Sika, Klimatberedningen och Vägverket föreslagit.

Givet att det finns ett varaktigt reformutrymme har vi en reformambition som innebär att *restaurangmomsen* sänks under den innevarande mandatperioden.

Vi avskaffar *jämställdhetsbonusen* eftersom den inte fått önskad effekt.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken och den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi230 yrkandena 4 och 7 av Mona Sahlin m.fl. (S, MP, V).

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2011 (SD)

anför:

Skatteinkomsterna är statens viktigaste intäktskälla och därmed en naturlig del av politiken eftersom det är politikens uppgift att fördela samhällets gemensamma resurser. Det finns därför ett särskilt behov av en rättvis skattepolitik, där skatten i någon mån tas ut efter bärkraft och där hela politiken utformas för att välfärden, även om utövarna kan variera, ska vara solidariskt finansierad. Samtidigt måste skattepolitiken ta hänsyn till den långsiktiga samhällsutvecklingen, främst vad gäller utbildnings- och arbetsmarknadssituationen. Den progressiva beskattningen får inte ta bort incitamenten att anstränga sig – vare sig det gäller studier på högre nivå eller om det gäller strävan efter en karriär i arbetslivet. En alltför långtgående progressiv beskattningspolitik motverkar en optimal ekonomisk utveckling och påverkar därmed även välfärdens grundfundament negativt. Skatteuttaget ska justeras efter behovet av att upprätthålla en adekvat offentlig servicenivå.

Vi Sverigedemokrater skapar ett stort extrautrymme genom att motverka att låglöneländer konkurrerar om svenska jobb och genom att begränsa invandringen. Vi kan därför ställa oss bakom *jobbskatteavdragets* samtliga fyra steg och ger samtidigt arbetslösa en rimlig ekonomisk trygghet och pensionärer likvärdiga skattevillkor. Vi kan inte acceptera att pensionärerna ska beskattas hårdare än löntagare och föreslår därför en kraftig skattesänkning för landets *pensionärer* på 9,9 miljarder kronor utöver regeringens ökade anslag, vilket helt jämnar ut skattenivån mellan arbetare och pensionärer.

ROT- och RUT-avdragen för *hushållsnära tjänster* har underlättat tillvaron för många människor samtidigt som nya jobb och skatteintäkter har skapats och tryggheten ökat för dem som är verksamma inom dessa branscher. Vi vill därför bevara RUT-avdraget och vidareutveckla det ytterligare för pensionärer och barnfamiljer. Vi föreslår att pensionärer över 75 år och hushåll med barn under 9 år ska kunna få upp till 75 % i skattereduktion för hushållstjänster.

För många människor är drömmen om ett självförverkligande en stark drivkraft. Det är därför viktigt att människor känner att deras ansträngningar såväl bär frukt som att ansträngningarna ger ett mervärde. Därav bör beskattning av kapital på redan tidigare beskattade tillgångar hållas på en låg nivå.

När det gäller *beskattningen av boendet* kommer vi med detta som utgångspunkt att titta på ett konkret förslag för hur vi ställer oss till det nuvarande systemet för att ta ut skatt på fastighetsvärde och hur det kan göras så rättvist som möjligt. Vi väljer i övrigt att behålla uppskovsskatten samtidigt som vi ber om att få återkomma med ett nytt och eget system för kapitalvinstbeskattning av fastigheter där avgiften höjs men samtidigt görs regressiv, vilket betyder att vinstbeskattningen blir högre för dem som köper en fastighet och därefter snabbt avyttrar den relaterat till dem som köper en bostad i syfte att under en längre tid nyttja den som bostad. Skatten baseras således på vinstökningen på fastigheten och inte på enskildas taxerade inkomster. Syftet med denna reform är inte att öka statens skatteintäkter utan snarare att begränsa fastighetsspekulation. Om statsfinanserna i en tillräcklig grad tillåter kan vi eventuellt tänka oss att i framtiden utforma detta system med en samtida total skattesänkning för uppskovsskatten. Genom att minska spekulationen och genom att begränsa förväntningarna om att fastigheterna snabbt ska stiga i värde bedömer vi att rörligheten på bostadsmarknaden kan öka samtidigt som risken för en överhettad bostadsmarknad reduceras.

Med anledning av förslag från annat håll om någon form av *beskattning av personer med förmögenhet* vill vi framhålla att den tidigare förmögenhetsskattningen i praktiken var frivillig, då kapitalägare antingen kunde skapa ett bolag eller gömma pengarna utomlands för att undgå beskattning i Sverige. Det var därför en orättvis skatt, eftersom myndigheterna inte i en tillräckligt hög grad såg till så att skatten fördelades rättvist på de skattskyldiga, men det var också en skatt som minskade incitamenten att anstränga sig. Skatteformen verkade dessutom inte heller rättvist och proportionerligt bland de riktigt rika och ser så heller inte ut att nu göra med de rödgrönas aktuella förslag på området. Vi motsätter oss därför ett återinförande av förmögenhetsskatten.

Enligt Sverigedemokraternas uppfattning påverkar punktskatter människors konsumtionsbeteende i de fall den beskattade varan har ett substitut – dvs. om konsumenten kan byta ut varan mot en annan – alternativt det är möjligt att helt avstå från den. När det gäller bensin och diesel är det tveksamt om substituten varit tillräckligt användbara.

Den långsiktiga trenden är att miljöskatternas andel av BNP minskat samtidigt som priserna på framför allt råolja och petroleumprodukter kraftigt stigit, vilket medfört att kostnaden för att köra bil stigit markant i förhållande till konsumentprisindex. Vi anser mot den bakgrunden att det inte är nödvändigt att höja skatten på koldioxid för att få en dämpande effekt på människors konsumtionsbeteende.

När dessutom många människor är beroende av bilen, eller andra typer av transportmedel, och då alternativen är få eller obefintliga, får en ytterligare höjd koldioxidskatt en ganska liten påverkan på användningen av bensin och diesel. Vår bedömning är således att höga koldioxidskatter inte har den eftersträlvade effekten samtidigt som människors rörlighet påverkas negativt.

Vi föreslår av den anledningen en symbolisk sänkning av bensinskatten och därefter en frysning samtidigt som vi satsar resurser på att minska och på sikt göra oss av med oljeberoendet.

Riksdagens beslut att avskaffa skatten på *handelsgödsel* bedömer vi förvärrar utsläppen av kväve, vilket bidrar till en ökad övergödning av vattendrag, sjöar och hav. Sverigedemokraterna vill därför återinföra skatt på handelsgödsel.

Vi vill även införa en skatt på *fluorerade växthusgaser*. Syftet är att stimulera ett utbyte av köldmedium i stora kylanläggningar för att på så sätt få bort dessa gaser.

Vi avskaffar jämställdhetsbonusen eftersom vi är emot alla former av tvångsreglering av vilken vem av föräldrarna som ska vara hemma med barnet.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om den inriktning av skattepolitiken och godkänner den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi231 yrkandena 1 och 2 av Johnny Skalin och Björn Söder (SD).